36. številka. Maribor, dne 5. maja 1916. Letnik VIII.

Naročnina listu: —
Celo leto . . K 10·—
Pol leta . . . „ 5·—
Četrt leta . . „ 2·50
Mesečno. . . „ 1·—
Zunaj Avstrije: ----
Celo leto . . „ 15·—
Posamezne številke
— 10 vinarjev. —

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računajo po 12 vin. od 6 redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velik — popust. —
„Straža“ izhaja v pondeljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Nemčija odgovorila Ameriki.

Laško letalo nad Ljubljano. — Naša pomorska letala nad Raveno. — Pomorski spopad pri izlivu Pada — Otrantska ožina s podmorskimi čolni in minami zaprta. — Na Tirolskem neprestani obmejni boji. — Na ruskem in francoskem bojišču nič posebnega. — Irski upor udušen.

Kako skrbi Lah za benečanske Slovence.

Usoda benečanskih Slovencev je nad vse žalostna. Slovenski jezik je brezpraven v šoli, v uradu in sploh v vsem javnem življenju, med štirimi stenami domačih hiš in koč in deloma tudi v cerkvi še ima svoje zavetje. In vendar je ostalo tudi v benečanskem slovenskem ljudstvu vsaj nekaj slovenskega narodnega čuta. Leta 1915 je n. pr. še štela družba sv. Mohorja v Videmski nadškofiji 141 članov. Gotovo ni samo naključje, da so se celo v italijanskem parlamentu začeli zanimati za to ubogo in zapuščeno ljudstvo. Eno leto pred izbruhom vojske med Italijo in Avstrijo je 15. junija 1914 poslanec Morpurgo v italijanski zbornici interpeliral vlado za kulturno pomoč Slovencem, ki jih je v severni Italiji nad 36.000 v 15 občinah in sicer v desetih občinah v ravnini in petih v hribovju. Govoril je, da Slovenci žive v okrajih Sv. Peter Slovenov (S. Pietro), Čedad (Cividale,, Možica (Moggio). Tarčent (Tarcento) in Humin (Cemona). Interpelant je prosil in rotil vlado, naj da šole in knjižnice ubožcem.

Nadalje je prosil, naj vlada plača posebne učitelje, naj se vrše predavanja itd., ker njihovi bratie onstran meje gledajo po strani in jih mislijo prebuditi iz mrvila in iz furlanskih dolin ter jih pritegniti v krog svojih aktivnih in močnih politično-verskih društev. Furlanskim Slovencem prihajajo vesti, pisma in časopisi v njihovem jeziku in tu vidijo, kako Slovenci na oni strani meje uživajo velike privilegije, kako jih avstrijska vlada neguje, spoštuje in podpira. „Zato jim, gospodje tovariši in ministri, dajte šol, knjig, časopisov, knjižnic v italijanskem jeziku, dajte jim, da se povzdignejo gospodarski, naj se delavstvo organizira itd.“ Gospod Morpurgo se je pritoževal, da se je tem Slovencem dalo zelo malo; dasiravno je celih 18 let neprestano prosjačil pri vladi zanje, se jim vendar niti od daleč ni dalo toliko, kolikor jim gre po zakonu.

Razumljivo in logično. Na izhodni meji italijanske države žive Slovenci brez pouka, nezavedni, zanemarjeni in zapuščeni po vladi. Ker pa kri ni voda, in ima človek dušo in zavest, se je prestrašil gospod Morpurgo, ko je opazil, da so beneški Slovenci začeli čitati slovenske časopise in so še vedno molili k Bogu v svojem slovenskem jeziku. Začetek probujanja narodne zavesti v beneških Slovencih je začel skrbeti vlado in zato jih je bilo treba popolnoma ugonobiti, zaslepiti, to se pravi, poitalijančiti, ali najbolje rečeno, pojaničariti, da bi postali močan branik in trdnjava, zvesti in udani podaniki matere zemlje.“

Na Primorskem so razmetavali Lahi milijone za italijanizacijsko društvo „Lego“ itd. za poitalijanjevanje naše mladine, tam pa jim niso dovoljevali še niti moliti v materinem jeziku. To so „odrešeniki neodrešenih“! Ali bi nas reševali! Kakor so reševali onih 36.000 beneških Slovencev! Lah ne pozna pravičnosti do drugih narodov, zlasti do slovanskih ne. Vsi ti bi naj bili samo sredstvo za pomnoževanje moči in slave Italije.

Slovenec in Hrvat — brat in brat.

Pod tem naslovom piše „Hrvatski Dnevnik“:

„Te dni mi je znano založništvo v Berolinu Toussaint-Langenscheidt z nekim prospektom doposlalo barvano karto, na kateri so vsi evropski jeziki označeni z barvami. Za hrvatski in slovenski jezik se ne rabi posebne barve, marveč sta oba jezika označena z isto barvo. Morda se to ni zgodilo namenoma, ali ta karta naj bi bila za nas — program! Hrvatje in Slovenci so vsak za-se prešibki, kot narodna enota pa so močni. Danes odganjajo zvesti sinovi hrvatskega in slovenskega naroda nesrečnega Italijana, ki požrešno preži po hrvatski Dalmaciji hrvatsko-slovenski Istri in slovenskem Primorju. Grozdje je kislo! Vojne bo enkrat konec in mi hočemo imeti gotovo mejo proti lačnim Italijanom. Ali ta pozabi s časom na modre lise in udarce, ki jih je dobil in bo hotel zopet posezati po tuji posesti, a Hrvatje in Slovenci bodo morali stati na straži in se boriti tudi v miru. Toda, če si podajo roke in če bodo trdno držali skupaj, bodo bolje stražili in se bolje borili.“

Nove določbe deželnobrambnega ministrstva.

Komu ni treba iti k novemu prebiranju?

Kakor smo že poročali, ni treba iti k novemu prebiranju osebam, ki so še sedaj veljavno oproščene od črnovojniške službe. Za veljavno oproščene se pa smatra, kakor razglaša deželno brambno ministrstvo tiste osebe, ki se bi jih lahko vsak čas poklicalo pod orožje, če bi ne bile oproščene, t. j. osebe, ki so bile spoznane že pri prejšnjem prebiranju kot sposobne za črnovojniško službo z orožjem nadalje osebe, ki so bile svoj čas po dovršeni vojaški službi premeščene iz skupne armade, domobranstva ali orožništva v črnovojništvo.

LISTEK.

Kultura juga.

(Pismo iz Nove Črnegore.)

Peja, na Velikonoč 1916.

Ko me je naenkrat povelje pozvalo iz zelene Štajerske v bajno kraljestvo črnih gor, sem Vam obljubil par črtic o utisih na tej poti. Z vrhov pravljičnega Lovčena sem Vam že poslal za vse znance v domovini prelepe pozdrave. Ne vem, če so došli. —

Ko sem v Njeguših videl prvega Črnogorca po vojni, so me objela čudna čustva. V očeh teh ljudi žari nekaj kakor ponos — ponižan v prah. Čuden lesk je v teh očeh, kakor skrito sovraštvo, dasi postopa naša vlada ž njimi tako dobro, kakor sicer ne zaslužijo. Itak slabe in še od vojnih štrapac pokvarjene ceste popravljajo naše čete z velikimi napori in z vstrajnostjo. Mesto Cetinje samo dobi čisto moderno glavno ulico. Neizmerno napora zahtevajo popravila na serpentinah Lovčena in na drugih gorah. Ljudstvo samo, to je črnogorsko in srbsko, dasi je zelo dovzetno za vse moderno in še precej omikano, z začudenjem gleda motorne valjarje in razne druge naprave, s katerimi se popravljajo ceste in poslopja. Kaj je danes važnejšega, kakor dobra cesta?

Iz Cetinja sem bil prestavljen na stalno mesto v Peč (albanski: Peja, turški: Ipek) v Novi Črnigori. Pot me je vodila skozi celo Bosno in osvojeno Srbijo. Videl sem Belgrad, Niš, Skoplje in prekrasno zemljo, kamor so posejana ta mesta. Srbija je zelo rodovitna zemlja, zlasti južna Nova Srbija, ki pa je strašno zanemarjena, dočim je ostala Srbija zelo skrbno obdelana. Od Niša do sivih skal Črnegore pa je vse zanemarjeno. Ko mi je ta pokrajina ležala pred očmi, mi je nehote ušla misel na naš Kras in revne Kraševce, ki vsako peščico zemlje ograde s kamenjem, da je burja ne odnese. Na vsako najmanjšo gredico med sivimi skalami je posadila roka Kraševca rastlinico, ki mu mora koristiti, tu pa je črne mastne zemlje v izobilju; deloma se nikdo ne zmeni zanjo. deloma jo obdelujejo divja plemena s plugom „prvega“ sistema — z drevesno korenino . . Taka polja so v neizmerni razsežnosti. Nič bolje se ne gojijo pašniki, na katerih se nahaja živina do zime. Gojijo tudi mnogo ovac in koz in vse napol brez skrbi — tjavendan! To ljudstvo je brez zanimanja in brez vstrajne pridnosti in v vsem načinu življenja gotovo tisoč let za našo kulturo Naša oblastva delajo najvažnejše — dobre ceste, katere so tu mnogo slabše kot v Črnigori. Ko bi natančno opisal vse običaje in življenje arnavtskih plemen, bogme, ne verjeli bi mi, toliko vem. Celo zgodovinsko Kosovo polje je neizmerno bogato, a ravno toliko zanemarjeno. A res, prečudno je razdeljen svet. — Razume se, da je s tem ljudstvom težko občevati, uradovati, dasi bom morda z dobičkom šel odtod, ker se morda privadim albanskemu in turškemu jeziku. Ko bi to ljudstvo bilo pred vojno pridnejše, delavnejše, bi glede živil ne čutili tu takega pomanjkanja.

Te vrste sem napisal, ko sem ravno prost; pošljem pa v kratkem članek zanimivejše vsebine in tudi bolj stvaren. Prijateljem in znancem v domovini najlepše pozdrave!

Vaš udani

Roman Bende, četovodja.

J. R. S.:

„Südsteirische Heimat“.

Herausgegeben und mit Buchschmuck versehen von Franc Hausmann.

Bolj radovednost nego kaj drugega me je privedla do tega, da sem si v eni mariborskih knjigarn nabavil imenovano knjigo za 2 K. Saj sem sam sin slovensko-štajerske domovine in rad vidim, če izvem o njej kaj novega.

Sodba o slovstveni in umetniški vrednosti knjige je lahka. Par opisov in orisov, ki je med njimi

K novemu prebiranju torej morajo priti tiste osebe, ki pri prejšnjem prebiranju niso bile spoznane za sposobne za črnovojniško službo z orožjem ter so obenem bile oproščene od črnovojniške službe, ali pa tudi tisti, ki vsled oprostitve niso bili pritegnjeni k službi brez orožja. K prebiranju morajo priti tudi vsi tisti, ki so bili od zadnjega prebiranja oziroma od premeščenja v črnovojništvo, (potom superabitracije ali pa pri pregledu po kakšnem prejšnjem vstopu) spoznani za nesposobne za črnovojniško službo z orožjem, ker se s tem smatra njihovo oproščenje kot brez podlage.

Kaj je z letnikom 1865?

Ker letnik 1865 ni poklican k novemu prebiranju, se pojavljajo v javnosti dvomi in napačna naziranja glede crnovojniške dolžnosti tega letnika. Da se to zabrani, razglaša domobransko ministrstvo sledeče: Tiste osebe, rojene leta 1865, ki so bile pri prejšnjem prebiranju spoznane za sposobne in ki sedaj opravljajo črnovojniško službo bodisi z orožjem ali brez orožja, nimajo nobene pravice, da bi se jih izpustilo iz črnovojniške službe. Tiste osebe letnika 1865, ki so bile pri prejšnjem prebiranju spoznane za sposobne, ki so pa bile oproščene, se jih sme poklicati v črnovojniško službo, če izgube pravico do oprostitve. Osebe rojene leta 1865, ki niso prišle na neopravičeni način k prejšnjim prebiranjem, se jih lahko pokliče k naknadnemu prebiranju.

Enoletni prostovoljci letnikov 1892—1897.

Domobransko ministrstvo razglaša določila, ki veljajo za priznanje pravice do enoletnega prostovoljstva nabornih zavezancev letnikov 1892—1897, ki bodo morali priti k novemu prebiranju in ki se bodo prostovoljno prijavili za vstop v skupno armado in domobranstvo. Kot zadnji rok za prostovoljni vstop v skupno armado ali domobranstvo se določa eden dan pred splošnim upoklicom dotičnega rojstnega letnika v vojaško službovanje z orožjem. Vpoklic letnikov 1892—1897 je določen za poznejšo dobo, ko bodo v glavnem dovršena žetvena dela.

Ustaja na Irskem udušena.

Ustaja na Irskem je trajala samo 8 dni, to je od Velikonočnega pondeljka do pondeljka po Beli nedelji, dne 1. maja. Udušena je bila ustaja po angleški vojaški sili. Angleški listi poročajo, da so se ustaje udeleževali večinoma samo pristaši irske družbe „Sinn-Fein“, dočim se pristaši irske narodne stranke, kateri bi radi priborili za Irsko znano „homerule“, niso udeležili krvavih nemirov. V Dublinu je vojaštvo prve dni tega tedna napravilo red, istotako tudi v drugih mestih; le v posameznih okrajih se še tupatam pojavljajo kaki posamezni slučaju punta.

Kako so se udali ustaši v Dublinu.

Središče ali glavni stan ustašev v Dublinu je bilo veliko poštno poslopje. Že v soboto, dne 29. aprila je vojaštvo obkolilo mestne okraje, kjer se nahaja poštno in sodnijsko poslopje, t. j. glavni zbirališči upornikov. S strojnimi puškami in topovi so Angleži neusmiljeno bruhali ogenj na strehe, hiše in pouličnе barikade, kjer so bile zbrane ustaške čete. Ustaši so odgovarjali z ognjem navadnih in strojnih pušk ter z metanjem bomb. Tudi dva mala topova so imeli na razpolago. Streliva so imeli dovolj, iz česar se vidi, da se je družba „Sinn-Fein“ na ustajo že dokaj dobro pripravila. Angleži so proti poslopjem, koder so se zbirali uporniki, metali vžigalne bombe in tako je začelo mesto na več krajih goreti. V poštnem poslopju so vstrajali uporni Irci tako dolgo, dokler ni začelo goreti. Poslopje je popolnoma razvalina. — Kakor se uradno poroča iz Londona, so se dne 30. aprila udali vsi dublinski ustaški voditelji. Dublinski ustaši so se udali, ko so bili pregnani iz gorečega glavnega poštnega poslopja. Čete, ki so zasedle izhode v Sacklevillsko ulico, so prenehale streljati. Ustaši so se približali z belo zastavo in so sklenili najprej premirje. Nato je Pearce, takoimenovani načelnik provizorične republikanske vlade, ki je bil že močno ranjen, podpisal formalno, brezpogojno udajo. Vsi poveljniki vseh ustaških bojnih sil so dobili povelje, naj odložе orožje. Prepisi zapisnika o udaji so se nabili po vsej deželi.

Ko je po dublinskih ulicah nastopil mir in so angleške vojaške čete polovile ustaše, so se zopet pojavili ljudje na ulicah. Pobrali in prešteli so mrtve in ranjene. Število mrtvih in ranjenih se najbrž nikoli ne bo izvedelo. Na ulicah je bilo ustreljenih tudi mnogo otrok, veliko pa jih je umrlo v gorečih hišah.

Po drugih mestih.

V drugih irskih mestih upor ni bil tako izrazit kot v Dublinu. V mestu Cork je že vse mirno. V okraju Fermoy je policija hotela prijeti dva upornika, ki pa sta nato ustrelila policijskega uradnika. V grofiji Wexford je vlada poslala vojaštvo, da polovi upornike Izven Dublina so Angleži do sedaj ujeli le okrog 400 ustašev. Uradno poročilo pravi, da je južni del Irske miren.

Kaj se zgodi z uporniki?

Upornike so z vojaško silo tirali na ladje in odtod na Angleško. List „Central News“ poroča, da je bilo v Dublinu ujetih 2280 Ircev, kateri pridejo pred vojno sodišče. Voditelje, n. pr. lorda Casementa, Pearce-ja in druge nameravajo obesiti. Med prijetimi ustaši je tudi mnogo žensk, ki so se oblekle v moško obleko in se borile za pouličnimi barikadami.

Irska nasprotstva.

Voditelj irskih nacionalistov, pristašev „homerule“-postave, je Redmond, kateri je velik sovražnik upora. Njegova stranka dela na to, da bi Irci ustavnim potom prišli do svojih pravic. „Sinn-Feinovci“ in „unionisti“, ki zagovarjajo skupnost Irske z Angleško, so veliki nasprotniki Redmondovih prizadevanj. Redmond pa uživa ne samo pri treznomislečih Ircih, ampak tudi pri angleški vladi velik ugled, ker pomaga zbirati Angliji vojaštvo in ker se je zdaj odločno izjavil zoper upor. Redmond bo pri bodočem razvoju dogodkov na Irskem igral gotovo posebno ulogo.

Beda na Irskem.

Irska je ena najrodovitnejših dežel na svetu. Leta 1845 je imela 8,295.000 prebivalcev, a leta 1901 samo — 4,456.546. Leta 1817 je vsled lakote umrlo na Irskem 1½ milijona ljudi. Pred izbruhom velike lakote leta 1846 je imela Irska nad 8,000.000 prebivalcev, preredila pa bi jih lahko najmanj 16,000.000, ako bi ji Angleži dovolili, da sme svojo doma pridelano pšenico, ječmen in oves doma porabiti. A Angleži so s strogimi odredbami prisilili Irce, da morajo žito prodajati na Angleško, z izkupičkom pa se mora plačati velika zemljiška najemnina angleškim lordom. Ker pa je v letih 1846, 1847 in 1848 krompir, ki je edina hrana za male irske kmete, slabo obrodil, a žito so morali na vsak način oddati, ni preostajalo velikemu številu ubožnih Ircev drugega, nego lakote umreti. Tako postopajo Angleži z Irci! Skoro ena četrtina Ircev je umrla ali pa se izselila v Ameriko. Nasledek angleškega tiranstva napram Ircem je bil, da je ostalo v srcu slehernega Irca fanatično sovraštvo napram Angležem. Vsled izseljevanja je sedaj v Ameriki skoro toliko Ircev kot v domovini.

Irci upajo na svobodo.

Irci še kljub strogim tiranskim odredbam od strani angleške vlade niso opustili upanja na svobodo. Leta 1861 so v Ameriki ustanovili takozvano „Fenier“-zvezo, ki bi naj pripravljajo prekucijo na Irskem. Za časa meščanske vojske v Ameriki, ko je napetost med Anglijo in Ameriko prišla do vrhunca, se je Ircem zdelo, da je prišel ugoden trenotek za dosego svobode. Leta 1865 so nameravali v Dublinu proglasiti irsko ljudovlado. Načrt pa je bil izdan in se je izjalovil. Kljub temu pa je tedaj prišlo na Irskem do krvavih nemirov. Smrtno sovraštvo proti Angležem še med Irci vedno živi. Irci, ki so sedaj kot „Sinn-Feinovci“ povzročili ponesrečeno ustajo, so pokazali, da še Irska živi in še hoče tudi nadalje — živeti!

* * *

Irski minister odstopil.

Novejše poročilo iz Londona pravi, da je minister za Irsko, Birrel, odstopil. O svojem odstopu je izjavil, da je preveč podcenjeval gibanje „Sinn-Feinovcev“ in si ni mislil, da bi to gibanje lahko imelo take uspehe. Birrel pa hvali irske vojake kot dobre bojevnike.

Ustreljeni!

Iz Londona se dne 3. maja uradno poroča:

V spodnji zbornici je angleški ministrski predsednik Asquith naznanil, da so bili trije voditelji irskih ustašev: Pearce, Clark in Macdonaght, ki so pred ustajo podpisali poziv, s katerim so pozvali irsko ljudstvo k uporu, od vojnega sodišča obsojeni na smrt in dne 3. maja zjutraj ustreljeni. Trije drugi ustaši so bili obsojeni na tri leta ječe.

Žrtve v Dublinu.

Angleško uradno poročilo o žrtvah ustaje v Dublinu se glasi:

Število oseb, ki so v bolnišnicah umrle za ranami, znaša 188, od teh je 166 vojakov, 22 upornikov in civilnih oseb. 179 hiš je bilo po požaru porušenih ali poškodovanih.

Mirovni pogoji, kakor si jih predstavljajo Angleži.

Glavni urednik za zunanjo politiko pri londonskem listu „Times“ je gospod Wickham Steed. V tej lastnosti spada med najuplivnejše može v angleški javnosti. Gospod Steed je bil od leta 1902 do l. 1913

---

najboljši „Ein Bergfreund“ (Von M. Glantschnigg.); k temu je še pridjanih par pesmi, ne prav posebno izvrstnih. Nekaj precej dobrega so slike. Kar se tiče opisov in orisov, se mi zdi večina preveč pretiranih in frazarskih. Lepota se da na boljši način orisati, ne pa s tako iskanimi, prisiljenimi besedami. Kadar iščeš lepoto, bodi do samega sebe brezobziren, izogibaj se nepotrebnih besed ter posebno izbruhov različnih čustev. Vse naj bo skrbno napravljeno, lepo izraženo, izbrano — a ne iskano; priprosto in naravno vse, ker to je lepota. Nasprotno pa je v knjigi tudi marsikaj res lepega in priznanja vrednega.

Kaj je namen knjigi? Izdajatelj sam nam pove: „. . . zur höheren Wertschätzung und zum innigeren Liebgewinnen der Heimat . . . Mein liebes Büchlein, so wandre denn hinaus und verkünde, wohin du kommst, die Schönheit südsteirischer Heimat!“ (st. 5). In nas slovenske Štajerce gotovo zanima naša domovina! Poglejmo si torej, kako nam jo tujci slikajo.

Pastor Ludwig Mahnert ji poje: „. . . von Raubgier umdroht“ in ji hoče biti „ein treuer Grenzwächter“ (str. 7) ter se poslovi od nje: „Wie bist du dem deutschen Wesen verwandt!“ (str. 8). Karl Bienenstein pravi, da so mesto Maribor sezidali „unsere biederen Altvorderen“ (str. 9) in Drava jim je bila „Festungsgraben, der vor Überfällen von Feinden aus dem Süden schützte.“ Obzidje je bilo priča „der stolzen Bürgerherzen deutschen Stammes“ (str. 10). Margarete Glantschnigg napravi izlet v Slovenske gorice in se veseli v zidanici, ker „die Gastfreundschaft in einem untersteirischen Weingarthause ist noch die echte, altgermanische“, v sobi je „deutsche Gemütlichkeit“ in „zwischen den Fenstern hängt das große Bismarckbild, das von der Jugend fast andächtig mit immer frischem Eichenlaub umkränzt wird“ (str. 35). Na koncu toži: „Ja, wie liegt so weit, was mein, was unser war! Fremde Menschen erfüllen heut' jene Räume, fremde Stimmen, fremder Hausrat.“ Irma von Höfer, soproga podmaršala Höferja, se napoti k svojemu vinogradu proti Ljutomeru „zur Zeit der Rebenblüte“ in vsklikne: „Uns ganz allein gehören diese efeudurchsponnenen Wälder, diese duftenden Wiesen, dieser weite, blaue Himmel, diese grünenden Gelände!“ (str. 39). Nekoč pride iz svojega vinograda tudi v Ormož in o njem pravi: „Weit vorgeschoben ins fremdsprachige Gebiet hockt die kleine Stadt auf ihrem grünen Hügel. Sieht hilflos und schwach aus und hat dennoch die deutsche Muttersprache nicht verlernt. Zum letztenmal wird uns in Friedau ein Glas steirischen Weines mit deutschem Gruß auf den Tisch gestellt“ in tisti, ki ima oči, vidi, da leži „ein letzter verlorener Schimmer deutscher Romantik über den alten Dächern dieser kleinen Stadt“ (str. 45). Adolf Lewinka je nekega večera na Ptujskem polju in njegov finale se glasi: „O Pettauer-Feld, du süße, stille Heimaterde!“ (str. 55). Karlu Bienenstein zelo ugaja „Južnoštajerska zima“ na Pohorju in se veseli „des deutschen Natursinnes“ ter nam pove: „Im Geiste und Gemüt ist der Bachern unser geworden und keine Welt kann ihn uns rauben (str. 57). Vendar boji se za to posest in vspodbuja rojake k edinosti, ki jo naj pokaže „Julfest“ vsakega leta. Posebno pri srcu so mu besede: „Südsteirischer Winter! Möge das Wort nie politische Bedeutung erlangen!“ (str. 59). Dr. Schütz je posvetil par spominskih besed slovenjegraškemu Ernestu Goll ter kliče bralcem: „Er ruht unter uns in seiner, unserer Erde, mit ihr durch Generationen verwachsen, sie verstehend und von ihr verstanden“ (str. 84) in pravi, da je v njem zmagala „die Schönheit des Mutterlandes, deutsche Erde von deutscher Erde“ (str. 85).

Lepa je naša domovina, a mi spoznavamo njeno lepoto po tujih rokah. Resnične so besede, ki jih je zapisal Stanko Majcen (Zora IXX. 1912-1913, zv. 1, na platnicah): „Fantje, Bartsch ni bil prvi in Achleitner ne zadnji, ki nam je z neveščo roko odkril bogastvo slovenske zemlje. Prišla jih bo še nedogledna vrsta in vsak bo imel uspeh in vsak bo imel srečo. Braniti jim ne moremo, saj zemlja je božja in vsakega izmed nas in lepota se ne skriva pred nikomur. A to se mi zdi vredno povedati na tem mestu, da nismo popolnoma varni pred tistim, ki bo prišel in očital, da je slovenska zemlja zadihala prej iz nemške knjige kot iz slovenske.“ Tem besedam nimam ničesar dodati, ker resnica se do zadnje pičice izpolnuje.

na Dunaju zastopnik lista „Times“ in je igral na Dunaju jako veliko ulogo. Ves „duševni Dunaj“ ga je častil. Samo zaradi tega je zanimivo, kako si predstavlja gospod Steed, pod katerimi pogoji sme Anglija sklepati mir.

V „Edinburgh-Review“ piše: „Vojna je četverozvezne države našla nepripravljene, zato naj ne bodo nepripravljene za bodoči mir. Prvi pogoj miru je, da doseže četverozveza tako zmago, da bo mir lahko diktirala, kajti nepopolen mir bi bil le začetek nove vojne.“ Steedov „mirovni program“ zahteva sledeče: Francija dobi Alzacijo in Lotaringijo; meja Belgije se mora urediti z ozirom na strategične potrebe. Ustanoviti je avtonomno Poljsko pod ruskim pokroviteljstvom, samostojno Češko z Moravsko in hrvaškimi deli Ogrske; rumunske dele Ogrske in Bukovino naj dobi Rumunska; Carigrad naj dobi Rusija, a plovba po Dardanelah in po Bosporu naj bo svobodna; Italija naj dobi italijanske dele Trentina, v Koroških planinah in na obrežju pri Trstu, zagotovitev gospodarstva na Adriji z dodelitvijo Pulja, Visa in Valone. Dokler ne plačajo centralne države vojne odškodnine, naj se nadaljuje trgovska blokada in naj bo nemškim in avstrijskim ladjam zabranjeno, voziti po morju. Za plačilo vojne odškodnine končno je treba dobiti zagotovilo z okupacijo posameznih dežel. — Take gorostasne misli zastopa eden vodilnih mož angleške žurnalistike. Kaj je od takih ljudi potem pričakovati pri mirovnih pogajanjih!

Amerika in Nemčija.

Nemčija je odgovorila. Kaj, še v trenotku, ko to pišemo, ne vemo. Politični zvezdogledi so razdeljeni v dva tabora: eni pravijo, da je prisotnost ameriškega poslanika v nemškem glavnem stanu in hipen preobrat Asquitha, ki sedaj zahteva zares in ne samo navidezno splošno vojaško dolžnost, ugodna znamenja za razvoj spornih vprašanj med Ameriko in Nemčijo; drugi zopet kažejo na borze, ki so najbolj občutljiv barometer za bližajoče se nevihte, in pravijo, da stvar ni nedolžna.

Ameriški poslanik se vrnil.

Ameriški poslanik v Berolinu, Gerard, ki se je mudil na obisku nemškega cesarja v nemškem glavnem stanu, se je dne 2. maja vrnil v Berolin. Na vprašanje, kaj je prinesel novega, je odgovoril: „Ne prinašam nič drugega nego molk; ne smem ničesar povedati.

Nemški odgovor Ameriki.

Berolin, 4. maja.

„Lokalanzeiger“ poroča, da se je danes, dne 4. maja, ob 5. uri popoldne, izročil ameriškemu poslaniku odgovor na ameriško noto.

Italijansko bojišče.

Napad na Ljubljano je najnovejše. Naš obisk v Raveni in spopad pri Padu se je namreč izvršil nekoliko ur prej.

Na Tirolskem so v adamelskem gorovju, ob Gardskem jezeru in pri Col di Lani neprestano spopadi. Kaj pomenljivega se ni zgodilo.

Cadorna na tirolski fronti.

Iz Lugana poročajo dne 2. maja:

Cadorna je odpotoval v Trentin. Dospel je v Bassano posebni vlak z mnogimi vozovi, v katerem je bil Cadorna in njegov generalni štab. Vlak je vozil tudi mnogo častnikov in nameščencev za špecijalne službe in ves za nastanienje poveljstva potrebni materijal. Kam je namenjena ekspedicija, se ne poroča, omenja se le toliko, da gre za Trentin in da ostane poveljstvo tam dalje časa.

O Cadornovem odhodu v Južne Tirole se še od druge strani poroča:

Načelnik italijanskega generalnega štaba, grof Cadorna, se je, kakor se poroča iz Švice, podal v Alo, da bo bližje pozorišču akcij proti južni Tirolski. Iz tega se lahko sklepa na bližnja večja italijanska podjetja na prostoru med Rivo in Borgo (dolina Sugana). S tem so gotovo v zvezi že večkrat dognana premikanja čet s primorske fronte proti zahodu in demonstrativni napadi sovražnika ob Soči in na severoizhodni in severozahodni meji srednje Tirolske. Tudi vreme se je zboljšalo. Mogoče je obletnica Gorlic, katero so naše čete na fronti praznično obhajale in ki je vnovič utrdila prepričanje na zmagovit konec vojske, dala italijanskemu vojnemu vodstvu povod, da poskusi kaj podobnega.

Salandra pri kralju.

Salandra je prispel v glavni stan, kjer bo baje ostal več dni. Gre se za važne odloke, koje pripravlja vlada. Za nje je treba dobiti kraljevega privoljenja.

Italija proti Švici.

Italija je začela utrjevati svojo mejo proti Švici. „Corriere della Sera“ pomirja Švicarje, da utrjevanje ni naperjeno proti Švici, ampak proti centralnim državam, da se jim onemogoči prehod.

1. maj v Italiji.

Vlada je sicer pripustila socialistična zborovanja 1. maja, ampak prepovedala vsako izjavo za — mir.

Slovenec ne zapusti rad svoje rodne grude.

Vid Ilotič priobčuje v „Hrvatski“ velezanimiv dopis z italijanskega bojišča. Iz tega dopisa posnemamo:

Naša baterija je dobila nekega dne ukaz, da zapusti svoje dosedanje bivališče ter odide na drugo višino. Ko smo dospeli tja, je prišel k naši bateriji mlad Slovenec, star kakih 16 let. Pridružil se je k nam in povpraševal, ako si kdo da kaj prati. Pristopim k njemu in ga vprašam strogo, kaj dela tu, ker v bližini ni nikake civilne osebe. Dečko je povedal, da odkar je pričela vojska in je brezdušni Italijan razoril njihovo selo, je tudi njihova hiša porušena. Vse je moralo oditi drugam. Ko so sosedje zapuščali rodno grudo, je moj stari oče potegnil na prsi mene in mater in je rekel: Berač sem, streha je porušena, ali svoje rodne grude, svoje domovine ne zapustim! Vem za globoko jamo, tam se nastanimo in dobilo se bo že živeža. Iz ruševin hiše so pobrali, kar je bilo mogoče in sedaj prebivajo v jami, preživljajoč se s tem, da perejo vojakom; ti jim dajo hrane, da lahko žive. Prejšnja hrvatska baterija je skrbela za nje; sedanja tudi skrbi. Mladi Slovenec me je peljal v jamo. Na kamnu pri vhodu je sedela mati, v rokah rožni venec, na kupu sena je ležal starec, molila sta. Starec me vpraša, ali sem Hrvat ali Madžar. Ko mu povem, da sem Hrvat, dvigne roke in mi pravi: „Bog vam pomagaj, Hrvatje so pridni vojaki.“ Šel sem v jamo, v kateri je gorel ogenj in je bilo urejeno vse tako, da ni zaostajalo za prazgodovinskim časom. Starec v raztrgani obleki in bosonog me je spremljal in pripovedoval, kar je že sin razložil. Dal sem mu hleb kruha, ga pozdravil in odšel. Mladi Slovenec pere pri naši bateriji in mi hranimo junaško in požrtvovalno družino.

Turška bojišča.

Kaj se godi ob Suezu, zopet ni nič slišati. — V Kavkazu se je turški položaj zboljšal. Turkom se je posrečilo ustaviti rusko prodiranje.

Posledice Kut-el-Amarinega padca.

Vsled padca Kut-el-Amare so glasom ruskih poročil trije turški armadni zbori za druga bojišča na razpolago. Uporabili se bodo baje za operacije pri Erzerumu in Trapezuntu.

Turški poveljnik pri Kut-el-Amari.

Ker je Golc-paša umrl, predno se je Kut-elAmara udala, je bilo poveljništvo 6. turške armade poverjeno generalu Halil-paši, ki se je odlikoval že v tripolitanski in balkanski vojski.

Na Kavkazu.

Iz Petrograda poročajo, da se je rusko prodiranje v Kavkazu ustavilo. Turške armade pred Erzerumom in Trapezuntom so dobila nova ojačenja. Tudi avstrijski možnarji in veliko municije je došlo na ondotna bojišča. Vsa ta ojačenja so došla do Angore po železnici, odtod pa po samotrčih na dobro popravljenih cestah.

Četverosporazumova pomladanska ofenziva preložena.

Velika četverosporazumova pomladanska ofenziva je, kakor se zdi, padla v vodo, tako piše zaupni načelnik generalnega štaba Robertsona, polkovnik Repington. Zgodovina bi nikdar ne odpustila četverosporazumu, ako bi iz nepotrpežljivosti ali vsled vojne utrujenosti sigurno zmago s predčasnim pričetkom splošne ofenzive zavlekel. Bo torej nastopilo poprej leto 1917 ali 1918, predno se bo pričela ta splošna ofenziva.

Vprašanje splošne vojaške dolžnosti v Angliji.

V teku sedanje svetovne vojske je igrala Anglija v četverosporazumu vlogo krvnika. Pripuščala je mirno, da so njene zaveznice, katere je nahujskala v sedanjo svetovno vojsko, krvavele na bojiščih in deloma že tudi izkrvavele kot Belgija, Srbija in Črnagora, dočim sama ni zadostila v vojaškem oziru svoji zavezniški dolžnosti in se je zadovoljila s tem, da je v denarnem oziru podpirala njene zaveznice. Vsled tega je začela v Franciji, Rusiji in tudi v Italiji naraščati velika nezadovoljnost napram Angliji. V Franciji in tudi v Rusiji so ji v zadnjih mesecih vedno glasneje očitali, češ, Anglija ne izpolni v vojaškem oziru svoje dolžnosti, kar bi prav lahko storila, če bi upeljala splošno vojaško dolžnost, kot jo imajo v drugih državah. K tem očitanjem so se še pa pridružili razni angleški neuspehi, kot pred Dardanelami, v Mezopotamiji itd. Končno je bila angleška vlada prisiljena se začeti prav resno pečati z vprašanjem splošne vojaške dolžnosti na Angleškem.

Dne 27. aprila je predložila angleški spodnji zbornici zakonski načrt, ki je določal, da se vpokličejo v Angliji pod orožje 18letni mladeniči ter da se podaljša vojaška dolžnost vojaštva, ki se je svoj čas zavezalo na štiriletno vojaško službovanje in kojega službena doba je že potekla.

Ta vojaška predloga je pa naletela v spodnji zbornici na hud odpor. Vsi uplivnejši vodje strank so se izrekli zoper nameravano vladno predlogo. Iz govorov raznih voditeljev angleških strank je dobil ministrski predsednik Asquith prepričanje, da spodnja zbornica ne bo sprejela dotične predloge, marveč da jo bo gladko odklonila, kar bi pa pomenilo odstop angleškega ministrstva. Asquithov padec bi pa napravil v francoski, ruski, italijanski in ameriški javnosti mučen utis, vsled česar se je odločil Asquith, da prostovoljno še pred glasovanjem umakne dotično vladno predlogo in Asquith je bil zaenkrat rešen nevarnosti. Velika ustaja na Irskem, padec trdnjave Kut-el-Amare v Mezopotamiji ter vedno hujše pritiskanje nemške armade na angleške in francoske postojanke v Franciji so pa začele vnovič glasno velevati Angliji, da je prisiljena upeljati splošno vojaško dolžnost, da se izogne novih nadaljnih neuspehov.

Dne 2. maja je podal Asquith v spodnji zbornici vnovič izjavo, da je za Anglijo neobhodno potrebno, da se upelje splošna vojaška dolžnost v Angliji, ker bi bili sicer ogroževani angleški življenjski interesi. Asquith je stavil predlog, da se naj nemudoma loti vprašanja splošne vojaške dolžnosti v Angliji. Tozadevno zakonsko predlogo bo vlada v četrtek dne 4. maja, vnovič predložila zbornici.

Anglija ima 5 milijonv mož pod orožjem.

V svojem nadaljnem govoru je Asquith naglašal, da je spravila Anglija od pričetka vojske notri do sedaj čez 5 milijonov mož pod orožje, deloma vojaštva na suhem, deloma pomorščakov. Če hoče Anglija obdržati v svoji oblasti nadvlado na morju in biti še tudi v bodoče neomejen gospodar pomorske trgovine, je za njo neobhodno potrebno, da upelje splošno vojaško dolžnost. Asquith je rotil zbornico, da naj v interesu Anglije opusti napade na vladno predlogo ter jo sprejme v polnem obsegu, češ, položaj zaveznic na suhem in na morju še ni bil nikoli poprej tako ugoden, kakor je v sedanjem trenutku.

Splošna vojaška dolžnost neizogibna.

Angleška lista „Times“ in „Daily News“ pišeta o novi zakonski predlogi sledeče: Vlada je prišla do prepričanja, da je v očigled zadnjih dogodkov — ustaja na Irskem, padec Kut-el-Amare — splošna vojaška dolžnost za Anglijo neobhodno potrebna. Asquith bo predložil spodnji zbornici novo zakonsko predlogo, v kateri se bo zahtevalo, da se uvede v Angliji vojaška dolžnost za vse moške osebe, ki so sposobne za vojaško službo.

Anglija se sedaj nahaja pred velikimi notranjimi dogodki. Če bo sprejeta vladna predloga, utegne priti do še hujših notranjih nemirov zlasti v industriiskih krajih, če pa bo odklonjena, bi to spravilo Anglijo ob ves ugled in ob vso veljavo pri njenih zaveznicah in Anglija bi nehala biti vodilna država četverosporazuma.

Bolgarsko-rumunska pogajanja so se razdrla.

Kakor znano, so se po zadovoljivem izidu pogajanj med Avstrijo, Nemčijo in Rumunsko, ki zagotavlja osrednjima vlastima in Rumunski zamenjavo raznovrstnih industrijskih in drugih proizvodov, pričela enaka pogajanja med Rumunsko in Bolgarsko. O teh pogajanjih poroča berolinski Wolffov urad dne 27. aprila iz Sofije naslednje:

Finančni minister Tončev je izjavil v razgovoru z urednikom „Utra“, da so pogajanja med Bolgarsko in Rumunsko o gospodarski pogodbi potekla — brezuspešno. Pogajanja so se pričela na željo Rumunske in so izpočetka napredovala ugodno. Rumunska je želela od Bolgarske kupiti sadne čebule in to-

baka za 9 milijonov in pa da bi smela več vagonov blaga, ki ga je nakupila, prepeljati iz Grške preko Bolgarske na Rumunsko. Bolgarska je načeloma pristala na to ponudbo, a je zahtevala s svoje strani, da Rumunska izroči nad 200 vagonov bolgarskega blaga, ki jih Rumunska zadržuje že dolgo časa. Cel mesec je Bolgarska čakala zaman odgovora iz Bukarešte. Končno je rumunski poslanik Derussi, ki so mu bila poverjena ta pogajanja, odšel iz Sofije na velikonočni dopust. Zato pa je prišel v Sofijo ravnatelj rumunske tobačne režije, Bakalbaša, da bi nakupil ksantijskega tobaka, a je moral oditi iz Sofije, ne da bi bil opravil kaj, ker je hotel edino le vzeti, a nič dati. Tončev je zaključil, izrazivši upanje, da pogajanja kljub dosedanjih neuspehov dovedejo končno do pogodbe, ker imate obe deželi enake interese, in Bolgarska resno stremi za vzdržanjem prijateljskih odnošajev napram Rumunski.

Grčija.

Na Grško pritiska četverosporazum zopet s podvojeno silo. Gre se za prevoz srbskih čet iz Krfa v Solun po suhem, česar Grška noče privoliti. Angleški kralj sam se je obrnil na grškega kralja s prošnjo, naj gre četverosporazumu na roko, a grški kralj je odklonill češ, da je pravec grške politike za stalno začrtan. Venizelosovi pristaši hudo rujejo proti kralju, a častniki so sklenili ligo, po kateri so zavezani, da branijo kralja in domovino, naj pride karkoli. Grške ladje so pod izredno strogo kontrolo četverosporazumovega brodovja.

Liebknecht zaprt

Nemškega socialističnega poslanca dr. Liebknechta so zaprli, ker je rabil na nekem zborovanju veleizdajniške izraze. Socialistična skupina v državnem zboru bo predlagala, da se za časa državnozborskega zasedanja preiskava proti njemu prekine, in se Liebknecht izpusti iz zapora. Ni še spoznati, kako stališče bo k temu predlogu zavzela vlada in večina.

Politične vesti.

Svobodomiselni Nemci. Mladonemška zveza našega državnega zbora (Erler—Einspinner—Marckhl itd.) je sklenila, da bo pospeševala zjedinjevanje vseh avstrijskih svobodomiselnih nemških strank.

Koncentracija dalmatinskih strank. Zadarski listi poročajo: Na vabilo predsednika dr. Ivčeviča so se zbrali na razgovor poslanci Jurij Biankini, dr. A. Dulibič, Iljadica in žup. Kunjašič. Po vsestranskem razgovoru se je dognalo, da vsa javnost odobrava složno narodno delovanje in zato se je sklenilo pozvati hrvatsko in pravaško stranko, da imenujeti svoje zaupnike za ta pogajanja.

Nagodbena pogajanja. V torek, dne 2. maja, so se zopet pričela v Budimpešti radi velikonočnih praznikov prekinjena nagodbena pogajanja, katerih se udeležujejo avstrijski in ogrski ministri ter ministerijalni strokovni referenti.

Avstrija in Nemčija. Že nekaj dni sem so se vršila na Dunaju v zunanjem ministrstvu med delegati avstrijske in nemške vlade pogajanja o nekaterih carinskih in gospodarsko-političnih vprašanjih, ki so vseskozi ugodno potekla. O tehničnih vprašanjih, nanašajočih se na ta pogajanja, bodo razpravljali prihodnji teden strokovni delegati obeh vlad v Berolinu.

Vzdrževalnine in upravno sodišče.

Upravno sodišče je sedaj objavilo važne odločbe o vzdrževalnini ali državni podpori za svojce vpoklicanih. Odločbe so načelne važnosti; kažejo namreč, da so nižje inštance prošnje strank večkrat nezakonito zavrnile in zato dajejo odločbe gotova načelna navodila za bodoče podeljevanje podpor. Prvo in temeljno načelo je v odločbah to: vzdrževalnina ni miloščina, ampak zakonita pravica svojcev vpoklicanega moškega. To se pravi: Vzdrževalna komisija ne more poljubno dati ali ne dati podporo, ampak je dolžna preiskati in ugotoviti, ali so v vsakem primeru podani v zakonu postavljeni pogoji za podporo, oziroma ali ni podan kak razlog, ki izključuje podporo. (Odločba z dne 26. nov. 1915, št. 7444.)

Predpogoj za pravno zahtevo je, da se je dohodek vpoklicanega zmanjšal. Če se je dohodek zmanjšal in če tako zmanjšani dohodek ne zadošča za vzdrževanje svojcev vpoklicanega, tedaj obstoji pravica do podpore. Drugega predpogoja ni. (Odločba z dne 8. nov. 1915, št. 6905.)

Potreba do podpore pa mora stati v vzročni zvezi z vpoklicom, da se prizna podpora iz državnih sredstev. Ta dejanski stan pa ni podan, če so svojci po njihovem gospodarskem položaju sicer navezani na zakonito vzdrževalno dolžnost vpoklicanega, pa vpoklicani do vpoklica te svoje dolžnosti ni izpolnjeval. V takem primeru ni mogoče reči, da je preživljanje vsled vpoklica ogroženo. (Odločba z dne 10. julija 1915, štev. 4715, in z dne 14. februarja 1916, štev. 8371.)

Po § 7 zakona z dne 26. dec. 1912, drž. zak. št. 237, vzdrževalni osebi ne odpade prispevek, če je svojce podpirala občina, društvo ali kaka zasebna oseba. Kajti po tej postavi je pravica do vzdrževalnega prispevka podana, če je bilo preživljanje svojcev do vpoklica odvisno od delovnega zaslužka vpoklicanega in je to preživljanje po vseh njegovih življenjskih razmerah dejansko ogroženo, pri čemur se ni prav nič ozirati na to, da so svojci od časa vpoklica od kje drugje kakor iz državnih sredstev kaj dobivali. Ženi se n. pr. ne sme odreči podpore s pretvezo, da je imela zadostne dohodke, češ, da jo je po vpoklicu podpiral oče ali ji je občina dala brezplačno stanovanje ali zanjo plačala stanarino

Dejstvo, da vpoklicanec del svoje plače še nadalje vleče, še ne more opravičiti, da se zahteva odbije. § 3 pravi, da je vzdrževalnina le tedaj izključena, če v aktivno službovanje vpoklicani sploh nič ne trpi na svojem dosedanjem dohodku, pa najsibo, da svojo plačo ali zaslužek še dobiva ali iz kakega drugega vzroka — ali pa, da so podane druge v zakonu navedene okoliščine, ki jih je pa treba ugotoviti, da vsled vpoklica preživljanje svojcev ni ogroženo. Če kdo vleče del plače še naprej, bi se svojcem podpora smela le tedaj odreči, če bi se dognala taka dejstva, da kljub temu zmanjšanemu dohodku preživljanje vendar ne trpi škode. (Odločba z dne 26. nov. 1915, št. 7444.)

Kot časovna doba, ki obstoji za priznanje vzdrževalne podpore, more priti v poštev le ona, med katero je vsled izpada neobhodno potrebnega delovnega dohodka vpoklicanega bilo preživljanje njegovih svojcev ogroženo. Zna se tedaj pokazati, da v času vpoklica iz kakega v § 3 navedenega razloga preživljanje ni bilo ogroženo, pač pa vsled kasneje nastopivše izpremembe gospodarskih razmer vpoklicanega. V tem primeru gre svojcem, če so podani tudi drugi zakoniti predpogoji, podpora šele od tega časa naprej. Naziranje, da komu, ki mu je bila prošnja odbita, pa je na ponovno prošnjo dobil podporo priznano, gre podpora šele od vložitve nove prošnje, stoji v nasprotju s § 3 in § 6, ki pravita, da podpora pristoji od trenutka, ko je preživljanje prišlo v nevarnost. (Odločba z dne 24. febr. 1916, št. 1355.)

Upravno sodišče pa je postavilo tudi važna pravna načela za postopanje komisij pri ugotavljanju. Razveljavilo je namreč več odločb nižjih inštanc, ki so prošnje zavrnile, opirajoč se na poizvedovanje, ki je stalo v nasprotju s trditvami prosilcev. To je posebno važno za revizijske odločbe okrajnih komisij, pri katerih se stranka pritoži. Komisije morajo vsako prošnjo vnovič preiskati in vnovič o nji sklepati. Stranke imajo 60 dni časa za pritožbe.

Živinorejcem!

Štetje živine.

Štajersko cesarsko namestništvo določa, da se bo vršilo štetje živine, svinj, ovc in koz na Štajerskem dne 6. maja. Tozadevne tiskovine, ki se dobe pri županstvu, se morajo redno izpolnjene v vseh predalcih vrniti županstvu do dne 7. maja 1916. Kakor izvemo, ima to štetje namen, da dobijo oblastva natančne podatke, koliko živine bi še bilo na razpolago za vojaške potrebe.

Cene za živino.

Uradna „Grazer Zeitung“ prinaša dne 3. maja navodila, ki jih je izdalo štajersko cesarsko namestništvo glede kupčevanja z govedo in preskrbovanja s klavno živino na Štajerskem. Vsa važnejša določila radi uredbe nove živinske vnovčevalnice smo že prinesli v „Straži“ in „Slov. Gospodarju.“ Uradni list še omenja, da je deželna komisija za živinski promet že pričela delovati. Svojo pisarno ima v Gradcu v hiši Stubenberggasse št. 2 (II. nadstropje). Pisarna ima telefonsko štev 3253. Naslov za brzojave se glasi: „Viehverwertung Graz.“ Cesarska namestnija je do nadalje določila sledeče najvišje cene za govejo klavno živino: Za 1 kg žive teže in sicer v hlevu živinorejca: pitani voli do 2 K 90 v, srednjedebeli 2 K 60 v, suhi do 2 K 30 v, biki in telice (debeli) do 2 K 70 v, srednjedebeli 2 K 30 J, suhi 1 K 90 v, debele krave do 2 K 50 v, srednjedebele 2 K, suhe 1 K 50 v.

Sadite buče!

Že opetovano smo opozarjali, da je letos nujna potreba, da nasadijo posestniki kolikor mogoče veliko svinjske krme, da se bo lahko letos dovolj svinj vzredilo, ko je pomanjkanje masti tako veliko. Priporočamo, da se še sedaj v maju posadi kolikor mogoče mnogo bučnega semena. Buča stori posebno lepo na kompostih, v vinogradih, ob robovih njiv i. t. d. Treba je malo pognojiti zemljo in buče ti bodo vrgle obilo svinjske piče, imel boš pa tudi jedrca za prav izborno jedilno olje. Čas za posaditev bučnega semena je do konca mesca maja.

Raznoterosti.

Sv. birma v lavantinski škofiji se bo letos vršila po sledečem redu: dekanija Dravsko polje od mer od 9. junija naprej. — V dekaniji Dravsko polje bodo prevzv. knezoškoi delili sv. birmo: v nedeljo, 7. maja, v Hočah, dne 8. maja v Slivnici, dne 9. maja v Framu, dne 10. maja v Cirkovcah, dne 11. maja na Ptujski gori, dne 12. maja pri Sv. Lovrencu in dne 13. maja pri Sv. Janžu.

Duhovniška vest. Mil. g. stolni prošt Karl Hribovšek je obolel in se priporoča v molitev.

Duhovniške vesti. Č. g. Anton Stergar je bil dne 1. maja umeščen za župnika pri Sv. Magdaleni v Mariboru. — Župnijski izpit sta te dni napravila č. g. Anton Trinkaus, kaplan pri Veliki Nedelji in č. g. Vinko Kraner, kaplan v Gornji Radgoni.

Letošnji novomašniki lavantinske škofije. Iz IV. letnika: Kotnik Ivan, Rajevo selo, Slavonija; J. Mirt, Rajhenburg; Satler Franc, Sv. Anton v Slov. gor.; Slaje Milan, Celje; Škorc Hinko, Sv. Peter na Medvedovem selu. Iz III. letnika: Avšič Martin, Sromlje; Grobler Franc, Št. Jurij ob Taboru; Krošl Jožef, Brežice; Molan Franc, Dobova; Tovornik F., Št. Vid pri Planini; Urleb Franc, Št. Jurij ob južni železnici.

Vojni kurat č. g. Janez Mlaker na Hajdinu je vpoklican v vojno službo.

V Trstu je umrl častni kanonik, gosp. Jakob Sila, vpokojeni c. kr. katehet.

* † **Šolska sestra Evlalija Marjeta Bernež.** V zavodu čč. šolskih sester v Kamnici pri Mariboru je dne 30. aprila umrla sestra Evlalija Marjeta Bernež, rojena leta 1886 v Podvincih pri Ptuju. Redovnica je postala leta 1909. Pogreb se je vršil dne 2. maja v Kamnici pri Mariboru. N. p. v m.!

Vojne doklade za duhovščino. Izvemo: Od finančnega ministrstva sporazumno z naučnim ministrstvom določene svote se bodo tekom prihodnjih dveh mescev razdelile v posameznih škofijah.

Josip Stritar se je ljubljanskemu županu za čestitko ob priliki Stritarjeve 80letnice takole zahvalil: Preljubeznivi pozdrav slavnega občinskega sveta ljubljanskega ob moji 80letnici me je kaj veselo iznenadil. Da se moja domovina še tako blagovoljno spominja svojega sina v daljni tujini, to mi je prava tolažba, zlasti v teh hudih časih, ko vsaka čuteča človeška duša tako hrepeni in koprni po blagi tolažbi. Moje zasluge slavni občinski svet pač v svoji prijaznosti previsoko ceni; eno pa naj velja: da me je v vsem mojem delovanju in prizadevanju za slovenstvo vodila samo edino le čista ljubezen do mojega naroda, moje domovine. Lepa hvala in srčen pozdrav slavnemu občinskemu svetu, mestnemu magistratu z gospodom županom njima na čelu, stolnemu mestu ljubljanskemu in vsej slovenski domovini! Josip Stritar l. r., častni meščan ljubljanski.

Iz učiteljske službe. Začasna učiteljica na Teharjih L. Fischer je imenovana za stalno učiteljico istotam; začasna učiteljica v Vojniku Josipina Exel je imenovana za stalno učiteljico istotam; začasna učiteljica pri Sv. Lenartu Antonija Rebolj je imenovana za stalno učiteljico istotam; učiteljica-suplentinja pri Novicerkvi Rozalija Pak je imenovana za stalno učiteljico v Dramljah; stalna učiteljica pri Sv. Martinu Emilija Duler je imenovana za stalno učiteljico v Slovenjgradcu.

Kmetijsko zadružništvo in vojno posojilo. Vsi sloji v širni Avstriji tekmujejo med seboj pri podpisovanju 4. vojnega posojila. Kmet zadruge so se z velikimi svotami že udeležile subskribcije prejšnjih treh vojnih posojil. Zadružna Zveza v Ljubljani je subskribirala za se in svoje članice čez 8 milijonov prvih treh posojil, sedaj je spet podpisala 1 milijon kron in s tem dala svojim članicam dober vzgled. Vse posojilnice bodo podpisale 4. vojno posojilo; zadruge, ki še niso svojega rezervnega fonda naložile v celoti v vojnem posojilu, bodo to storile sedaj. Zadružna Zveza kakor tudi njene članice agitirajo marljivo pri občinstvu v zadevi podpisovanja vojnega posojila. Izdali so se posebni letaki in okrožnice, pri revizijah itd. se opozarjajo zadruge na 4. vojno posojilo, na Štajerskem je nadrevizor Vlad Pušenjak na občnih zborih posojilnic v Kamnici, Rečici ob Sav., Studencih, Sv. Antonu v Slov. gor., Sv. Tomažu, Hočah, Framu govoril o vojnem posojilu, bo pa še tudi govoril prihodnjo nedeljo na občnem zboru zadrug v Lučah. Domoljubna dolžnost zahteva, da podpišejo vse zadruge vojno posojilo udeležijo se pa naj tudi posamezniki v obilni meri podpisovanja vojnega posojila.

Za Dijaško kuhinjo sta darovala ob priliki župnijskega izpita v Mariboru čč. gg. kaplana Vinko Kraner 10 K in Anton Trinkaus 10 K. Živeli posnemovalci!

Podravska podružnica slov. planinskega društva vabi svoje člane na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 7. maja, ob 3., oziroma 4. uri popoldne v gostilni g. Ant. Novaka v Rušah.

Koncert mariborskih gimnazijcev, ki ga je gimnazija priredila dne 1. maja v korist Rudečega križa, je izborno uspel. Sedeži so bili popolnoma razprodani in še je prihajalo občinstvo, ki se je moralo nato zadovoljiti s stojišči; lepa semeniška cerkev sv. Alojzija je bila v vseh prostorih napolnjena. — Ura udari šest in mogočno zadonijo orgle, krepko se razlega uvodna pesem dijaškega moškega zbora „Veni creator spiritus“ (skladba gimnazijca sedmošolca Winterhalterja) v pozdrav prevzvišenemu nadpastirju, ekscelenci knezoškofu dr. Mihaelu Napotnik, ki je vstopil v spremstvu preč. gg. kanonikov dr. Mateka in dr. Tomažiča v cerkev, izkazujoč s tem izredno čast gimnaziji. Posetilo pa je koncert še več drugih visokih cerkvenih dostojanstvenikov, kanonik in mestni župnik Fr. Moravec, profesorji bogoslovja in drugi. Zastopane so bile tudi vse prve posvetne oblasti: c. kr. namestniški svetnik in vodja okrajnega glavarstva dr. Adam Weiß pl. Schleußenburg, [illegible] polkovnik Holler, polkovnik Schinnerer in več oficirjev, državni in deželni poslanec, deželni odbornik dr. Karl Verstovšek s soprogo, cesarska svetnika dr. A. Mally in K. Pfrimer, baronica Twickel, polkovnikova soproga Lebarjeva, ravnatelja H. Schreiner in R. Bittner, ravnateljici č. s. St. Voh in dr. Puchleitner itd. Sila redke so prireditve, pri katerih so bili v taki popolnosti zbrani vsi krogi obeh narodnosti. Vse pa je bilo tudi radovedno, kako bodo gimnazijci rešili svojo nalogo, nastopajoč z lastno skladbo in jo izvajajoč z lastnimi godbenimi močmi, ko vendar ni namen gimnazije, gojiti in poučevati godbo! Svojo spretnost so imeli pevci in igralci pokazati pri psalmu 111, ki je bil druga točka sporeda. Vse je bilo napeto. Kar zapojo gosli (bilo jih je 16), zvonko in krepko, spretno in sigurno, kakor bi ne bili med godci tudi 12letni dečki! In skladba (tudi sedmošolca Winterhalterja) se je izvajala živo in s pravim čutom, da se ti je zdelo, kakor bi poslušal koncert godbenikov po poklicu. Vse se je čudilo spretnosti mladega skladatelja, ki je s prirojenim talentom popolnoma v duhu vzvišenih besed tega psalma uporabil na pripravnih mestih moški pevski zbor, ves orkester, samospeve in samoigre, zdaj nežno, zdaj krepko, zdaj tužno, zdaj vriskajoče, kakor to zahteva vsebina psalma. Vsa skladba je lepo zaokrožena, je mestoma precej težka, a splošno kaj melodiozna, tako da so nekateri takti kar zazveneli v ušesih poslušalcev. — Brez spretnosti igralcev in pevcev pa bi bila skladba seveda ne prišla do nikake veljave: zato gre igralcem in pevcem vse priznanje. Prav tako pa je tudi jasno: kakor zaslužijo skladatelj, pevci in godci vso hvalo, tako se tudi morajo zavedati, da niso dovršeni in da se morajo učiti. Sijajna udeležba koncerta jih naj le vspodbudi, da se bodo še bolj učili. — Prof. dr. Medved je v nagovoru izpred oltarja pojasnil pomen psalma. Vrhu tega smo še slišali kot samospev (bariton) Schubertov „Pax vobiscum“, samoigro na gosli Rubinsteinovo „melodijo“ in čudoverno Brucknerjevo „Ave Marija“, vse v primerni obliki. S cesarsko pesmijo se je zaključil koncert — Gimnazijsko ravnateljstvo je lahko ponosno na to izredno in srečno prireditev, ki bo tudi svojemu gmotnemu namenu, podpori Rudečega križa, brez dvoma doneslo lep prispevek.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so v času od dne 9. aprila do dne 15. aprila 1916 darovali: 61 K: zbirka dr. Josipa Kronvogl, sodnijskega nadsvetnika v Št. Lenartu; po 10 K: Posojilnica pri Št. Lenartu, Okrajna hranilnica, in Glavna hranilnica in posojilnica v Slov. gor.; po 5 K: dr. Josip Kronvogel, notar Fran Štupica, dr Milan Gorišek, odvetnik in dr. Franc Tiplič, okrožni zdravnik; po 3 K: Josip Janžekovič, župnik, dr. O. Ilaunig, okrajni sodnik in Jakob Kopič, nadučitelj; 2 K: Josip Štukelj, knjigovodja Okrajne hranilnice; 20 K: J. Knez, predsednik trgovske zbornice v Ljubljani; 15 K: Alojzij Vodnik, kamnoseški mojster v Ljubljani; po 10 K: Rado Jereb, notar v Črnomlju, Franjo Žagar, industrijalec v Markovcu, dr. J. Malerič, zdravnik v Črnomlju, dr. E. Bretl, zobozdravnik v Ljubljani, Fran Štupica, notar v Št. Lenartu, iz zadeve Rajšp, županstvo Št. Peter na Krasu, Artur Lokar v Ajdovščini, I. Oblak na Vrhniki, dr. F. Horvat, notar v Brežicah, dr. Premru, zdravnik v Litiji, dr. Števo Divjak, zdravnik na Studencu, dr. Anton Božič, odvetnik v Celju, Josip Pauer, trgovec v Braslovčah, Ivan Munda, vladni svetnik v Ljubljani, dr. Rudolf Repič, zdravnik v Št. Vidu pri Zatičini in Josip Plemelj, vseučiliščni profesor, zdaj na Bledu; po 6 K: Anton Koblar, dekan v Kranju, Ev. Terbuhovič, grajščak na Veliki Loki; po 5 K: Okr. posojilnica v Krškem, Angelj Casagrande v Ajdovščini, Fran Tavzes, notarski substitut v Trebnjem, dr. Karol Schmidinger, notar v Ljubljani, Jos. Smodej, notar v Ribnici, Minka Hrašovec-Homan v Radovljici, Ivan Hutter, okrajni sodnik v Idriji, Andr. Senekovič, vladni svetnik v Ljubljani, tvrdka Jax & sin v Ljubljani, Jožef Rohrmann, notar v Kostanjevici, Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani, F. Hutter, katehet v Celovcu, Fr. Cerar v Stobu, Ivan Fortuna v Zatičini, Fran Kobler, odvetnik v Radovljici, in Matko Prelovšek, st. svet. v Ljubljani; po 4 K: J. & A. Majdič, veletržca v Kranju, Josip Medica v St. Petru na Krasu, dr. Ivan Svetina, profesor v p. in častni kanonik v Ljubljani, Josip Rudež, grajščak na Tolstem vrhu; po 3 K: Dora Klobovs, c. kr. poštarica v Gorenjivasi, Tomaž Cajnkar, sodni nadsvetnik v Mariboru, dr. Josip Marinko, profesor v pokoju v Mavčičah in Josip Zelnik, župnik v Čemšeniku; po 2 K: Viljem Tomic v Trebnjem, Matilda Šebenikar na Uncu pri Rakeku, dr. Tomaž Romih, ravnatelj meščanske šole v Krškem in Viktor Engelman, trgovec v Šmartnem. Skupaj 384 K, kateri je društveni odbor z najiskrenejšo zahvalo sprejel. Prvi blagajnik: Dr. Stanko Lapajne, odvetnik na Dunaju, I., Bräunerstrasse 10.

Odlikovani zrakoplovci. Radi hrabrosti pred sovražnikom so dobili: praporščak Politzer iz Dunaja srebrno kolajno II. razreda, desetnik Fran Grabner iz Radmirja v Savinjski dolini srebrno kolajno II. razreda in pešec Zilka Robert iz Dunaja bronasto kolajno, vsi od zrakoplovnega oddelka štev. 14, vojna pošta štev. 71.

Odlikovana sta bila pretečeni teden na bojnem polju za vzgledno in požrtvovalno delovanje pred sovražnikom s srebrnim križcem s krono na hrabrostnem traku g. Rudolf Cimperšek, rojak znane rodbine Cimperšekove v Sevnici, ter g. Mihael Maček, oficijant iz Rogatca. Obadva služita od vojske neprenehoma na bojni fronti v lovskem bataljonu, in sicer prvi kot štabni narednik in drugi kot računski podčastnik I. razr. Mihael Maček je sin Franca Mačeka iz Prevorja pri Kozjem.

Izkopavanje in prevoz trupel začasno ustavljeno. Štajersko cesarsko namestništvo razglaša, da je vrhovno armadno poveljstvo ustavilo za dobo od 1. maja do 1. oktobra t. l. izkopavanje in prevoz trupel na bojišču padlih vojaških oseb. Za isto dobo je tudi ustavljeno izkopavanje in prevoz trupel nevojaških oseb. Izkopavanje in prevoz je začasno ustavljen iz zdravstvenih ozirov. Za prevažanje trupel oseb, ki še niso bila pokopana, pa podelijo tozadevna dovoljenja politične okrajne oblasti.

Za ranjence med dvema frontoma. Iz Kodanja se poroča, da je španski kralj brzojavno zaprosil vojskujoče se države za posredovalno podvzetje, da se olajša trpljenje ranjencev, ki se nahajajo med dvema frontama. Kralj je predlagal posvetovanja glede sredstev in potov, kako bi se moglo doseči, da bi ranjenci, ki se nahajajo med obema bojnima črtama, ne ostali prepuščeni svoji usodi. Vladarji vojskujočih se držav so privolili v ta človekoljubni predlog in so voljni, da se natančneje bavijo s tem vprašanjem.

Pošiljanje poštnih zavojev v Srbijo. Našim vojakom, ki opravljajo vojaško službo v Srbiji, je dovoljeno pošiljati zasebne poštne zavoje na sledeče etapne vojne pošte: Arangjelovac, Belgrad, G. Milanovac, Kragujevac, Obrenovac, Palanka, Šabac, Valjevo, Čačak, Jagodina, Kraljevo, Kruševac, Smederevo in Užice. Teža posameznega zasebnega poštnega zavoja ne sme znašati več kakor 5 kilogramov. Poštno pristojbino mora plačati odpošiljatelj.

Denarne pošiljatve vojnim ujetnikom. Osrednji poizvedovalni urad za vojne ujetnike oddelek »E« Dunaj I naznanja, da sprejema slejkoprej denarne pošiljatve namenjene za naše ujetnike, ki se nahajajo v sovražnem ujetništvu. Denar se lahko pošlje po poštni nakaznici na omenjeno poizvedovalnico. Na odrezku poštne nakaznice mora biti natančno označen naslov, šarža, polk in kraj, kjer se nahaja dotični vojni ujetnik. Poizvedovalni urad zahteva za kritje lastnih stroškov za vsako denarno pošiljatev 1 krono. Pripomni se, da se v Rusijo ne more pošiljati denarja po brzojavni poštni nakaznici.

Poštni promet med Avstrijo in Luksenburgom. Od 1. maja t. l. naprej je poštni promet v polnem obsegu zopet dovoljen med Avstrijo in veliko vojvodino Luksenburg. Glede pošiljanja poštnih nakaznic v Luksenburg veljajo ista določila, kakor za Švico. Nakazani znesek se mora glasiti v frankih in več kakor 500 frankov in dovoljeno pošiljati po eni poštni nakaznici.

Tečaj za izvežbanje civilnih uradnikov v Srbiji. C. in kr. vrhovno armadno poveljništvo ustanovi pri vojaškem generalnem gubernatorstvu v Belgradu šestmesečen tečaj, da izvežba uradnike v praktični civilni komisarijatski službi, da si pridobe za upravno področje v Srbiji dobri upravni organi. Mlajši državni uradniki, ki obvladajo službeni jezik c. in kr. armade popolnoma, srbo-hrvatski jezik pa vsaj za silo, se pozivljajo, da zaprosijo za sprejem v imenovani tečaj, ter svoje prošnje takoj vložijo potom službene oblasti. Pričetek tečaja in vpoklic udeležencev se odredi svoječasno.

Plačilo za delo ni draženje. Okrajno sodišče v Konjicah je kaznovalo zaradi draženja kmeta, ki je zahteval za prevažanje česla iz Lukanje v Oplotnico od vsakega voza 20 kron, češ, v mirnem času se je plačevalo za eno tako vožnjo samo 7 kron. Ker je kaznovani kmet brez ugovora sprejel odmerjeno mu kazen, je sicer postala obsodba pravomočna. Generalna prokuratura je pa vložila ničnostno pritožbo na najvišje sodišče ter jo utemeljila s tem, da plačilo za storjeno delo ni draženje. Najvišje sodišče je razveljavilo razsodbo okrajnega sodišča v Konjicah in se je izreklo, da v danem slučaju ne more biti govora o draženju, ker se pri izvrševanju tega dela ni vršila nobena prodaja neobhodno potrebnih živil in se torej plačilo za storjeno delo ne more smatrati kot navijanje cen.

Dodatek k krušni moki. Peki morajo pridijati beli moki 30% druge moke. Štajersko cesarsko namestništvo določa, da morajo peki pri izdelovanju kruha primešati beli moki 30% drugih nadomestilnih snovi, kot moke iz koruze, ker je došla v zadnjem času večja množina inozemske koruze v Avstrijo, da se na ta način kolikor mogoče varčuje z belo moko. To določilo pa ne spremeni obstoječih najvišjih cen za kruh pri prodaji na drobno.

Avstrijske pivovarne dobile 1000 vagonov rumunskega ječmena. Avstrijska vlada je dovolila, da so nakupili avstrijski pivovarnarji 1000 vagonov ječmena v Rumuniji in sicer meterski stot po 43 kron. Ker so nakupili tudi na Danskem 150 vagonov ječmena, bodo začeli avstrijski pivovarnarji v bližnji bodočnosti izdelovati za 20% piva več, kakor so ga dosedaj izdelovali.

Hmelj. Tudi v pretečeni dobi so se pokupile na hmeljskem trgu v Žatcu večje množine zlasti tujega kmelja in tudi cene za tuj hmelj so precej poskočile ter so se gibale med 32—50 K. Hmelj kupujejo razni hmeljski špekulantje očividno v špekulacijske namene, ker je namreč veliko število hmeljarjev na Češkem in tudi po drugod opustilo mnogo hmeljskih nasadov manj vredne kakovosti in je računati, da se letos ne bo pridelalo toliko hmelja, kakor v lanskem letu.

Nekaj o žveplanju. Letos bodo morali naši vinogradniki po sili štediti z žveplom, kajti, ni dobiti druzega, nego to, kar jim je vlada preskrbela. Vinogradniki so sicer skrčili svoja naročila, a kljub temu ne dobijo tiste množine žvepla, ki bi ga potrebovali. Ni čuda, da razmišljujejo, kako bi si pomagali na kak drug način. Mislilo se je, da bi se proti trtni bolezni »oidium«, katera se pobije z žveplanjem, mogel uporabljati pepel ali apno. Toda v tem oziru je izdalo tajništvo c. kr. kmetijske družbe kranjske naslednji pouk: Pepel od lesa pač nekoliko zadržuje razvoj trsne plesnobe, a učinek je tako neznaten, da se delo s pepelom niti ne izplača. Mrčesni prah, ki je silno drag, proti trsni plesnobi prav nič ne učinkuje. Pri nas trsna plesnoba veliko manj škoduje, kakor se vobče misli, ampak veliko bolj siva gniloba grozdja v jeseni in proti tej škodljivki je zanesljivo sredstvo škropljenje trt in posebno grozdja poleti z mešanico od apna in kalijevega hipermanganata. Kako se ta zmes prireja, se bo objavilo v listih. Kalijev hipermanganat bo dobiti kg po 3 K in dkg po 3 vin. ter ga je vzeti na 100 litrov apnene mešanice le malo dkg. Naj se naši vinogradniki ozirajo na to!

Nove najvišje cene za izdelke iz pločevine in zlitin. Štajersko cesarsko namestništvo razglaša, da je določilo ministrstvo nove najvišje cene za izdelke iz pločevine in zlitin kot nadomestilo za predmete iz kositra, bakra medenine in nikla, kateri predmeti se morajo oddati vojaški upravi. Nove najvišje cene za izdelke iz pločevine in zlitin morajo biti v prodajalnah, v katerih se prodajajo predmeti in izdelki iz pločevine in zlitin, na vidnem prostoru javno nabiti. Tozadevne prestopke kaznujejo politične okrajne oblasti z denarno globo do 5000 K oziroma z zaporom do 6 mesecev.

Zopetno zvišanje cen za steklo. Zveza avstrijskih tovarnarjev za izdelovanje navadnega stekla za šipe naznanja, da so pošle vsem tovarnarjem zaloge šip ter da bodo tovarnarji v najkrajšem času zvišali cene za šipe.

Obsojeni sleparski dobavitelji. Dne 27. aprila t. l. so bili obsojeni v Debrečinu na Ogrskem na 3 do 5letno ječo židovski sleparski dobavitelji Safran Ignac, Teibeles Moric, Feldschuh Jožef in Waldschuh Izidor, ker so zalagali armado s ponarejenim vinom. Vsled ponarejenega vina je zbolelo več vojaških oseb.

Volkovi na Sedmograškem. V komitatu Czora na Sedmograškem so se volkovi tako zaplodili, da že kar po dnevu napadajo ljudi in živino bližnjih vasi.

Vojaštvo je napravilo velik lov na volke. V enem samem dnevu so postrelili 30 volkov.

Posojilnica v Mariboru
(Narodni dom)
sprejema prijave za 276
četrto vojno posojilo.

Dopisi.

Maribor. Lastnica kino-gledališča, gospa Lina Guštin, je kupila gostilno Trogger na Grajskem trgu. — Veleindustrijec dr. Franz je kupil rojstno hišo admirala Tegetthoffa in sosednjo Eilečevo hišo v Grajski ulici. Na mesto teh dveh hiš bo Franz postavil novo večjo stavbo. V drugih mestih čuvajo stare zgodovinsko-važne stavbe, v Mariboru pa jih podirajo. — V četrtek popoldne je Götzev hlapec peljal po ozki Flosarjevi ulici težko obložen voz. Ker je pozabil dovolj zgodaj voz zavreti, ga konj ni mogel več obdržati in je začel teči. Na koncu ulice se je konj spodtaknil in padel ob zid, voz pa je padel z vso težo nanj. Konj, vreden nad 1400 K, je na mestu poginil. — Na cesti, ki vodi z mostu ob Dravi proti Studencem, se je splazil velik del brega v Dravo.

Maribor. Od več strani nam prihajajo pritožbe, da zahtevajo tukajšnji izvoščeki pretirane cene, ker so baje mnenja, da v sedanjem izjemnem stanju nimajo tarifi za izvoščeke, ker se ne gre za živila, nobene veljave.

Maribor. Mariborski magistrat je sklenil, da bo prodajal na lastni račun sveže ribje meso morskih rib. V ta namen je naročil veliko množino morskih rib, zlasti lososov. Kilogram lososovega mesa bo prodajal po 2 K 40 vin.

Sv. Urban pri Mariboru. Jožef Dobaj, ki se zdravi v bolnišnici v Inomostu, piše svojim starišem, da se Slovenci čutijo posebno srečne, ko lahko vsak dan gredo v cerkev in prejemajo sv. zakramente. Vera v Boga in upanje na skorajšen mir daje slovenskim vojakom pogum, da se težave premagajo.

Jarenina. V nedeljo, dne 7. maja t. l., priredi vojnooskrbovalni odbor v Jarenini po rani in pozni službi božji „žensko vojsko.“ Ker naše ženske ne morejo iti v bojno črto, pa bodo nastopile doma proti sovražnikom. Razpečavale bodo v nedeljo uradne znake Rudečega križa v prid našim ranjenim vojakom in vojnim sirotam. Kdor bi v nedeljo brez odlikovanja prišel domov, se mu lahko zgodi, da dobi sramotno ime „dezerter“! Naj se tedaj le vsak pobriga, da bo dobil kolajno.

Sv. Lenart v Slov. gor. Licenciranje in premiranje bikov za okraj Sv. Lenart se vrši v četrtek, dne 11. t. m., ob 9. uri dopoldne, na dvorišču gospe Arnuš pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Razdelile se bodo sledeče premije: 1. Državne premije po 60 K in 50 K. 2. Dve deželni premiji po 50 K, ena po 40 K. 3. Okrajne premije po 40, 35, 30, 25, 20, 15 in 10 K. Premirajo se le marijedvorski biki. Vsak posestnik nepremiranega bika imenovane pasmi dobi neko odškodnino za prigon. — Okrajni odbor.

Št. Lenart v Slov. gor. Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor. sprejema prijave glede četrtega vojnega posojila do dne 15. maja 1916, od 8. do 12. ure dopoldne, tudi ob nedeljah, in sicer brez vsakih stroškov, tako da dobe udeleženci vojne obligacije svoječasno izročene, ne da bi jim potrebno bilo povrniti kakoršnihkoli poštnin. 301.

Ormož. Na Velikonočni pondeljek je Bog poklical k sebi vrlo mladenko Miciko Serec. Pokojnica je bila vsled svojega tihega in skromnega značaja v obče priljubljena, kar je pričal njen slovesen sprevod, kajega sta se udeležila vlč. gg. duhovnika, Marijina družba, kakor tudi velika množica ljudstva. Doma in na pokopališču so ji zapele družbenice v slovo ganljive žalostinke. Ob odprtem grobu se je poslovil še od pokojne v imenu Marijine družbe nje voditelj, č. g. kaplan. N. p. v m.!

Sv. Marko niže Ptuja. Dne 27. aprila smo pokopali najstarejšega farana, Franca Kostanjevec, p. d. Šestanov dedek. Bil je v 91. letu. Hodil je do najnovejšega časa redno v cerkev, kratka bolezen je pa starega poštenjaka spremila v boljše življenje. Mir njegovi duši!

Št. Jurij ob južni žel. Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Št. Juriju ob južni žel. priredi v nedeljo, dne 7. maja svoje zborovanje ob 8. uri zjutraj v ljudski šoli v Št. Juriju. Vspored: Predavanje 1. o pomenu IV. vojnega posojila in podpiranja Rudečega križa za kmetovalce; 2. kako si naj pomagajo vinogradniki pri cepljenju trsja vsled pomanjkanja gumija kot vezila ter o raznih dnevnih važnejših vprašanjih.

Št. Jurij ob južni žel. Tukajšnje Katoliško bralno društvo uprizori v nedeljo, dne 7. maja 1916, ob ½4. uri popoldne, v dvorani Katoliškega doma igrokaz v treh dejanjih „Vaški skopuh“ in šaloigro v dveh dejanjih „Pri gospodi.“ Ves čisti dobiček je namenjen avstrijskemu Rudečemu križu, zato se vabi k prav obilni udeležbi.

Celje. Mestni urad razglaša, da so razveljavljena vsa dovoljenja, katera so dobile bolane osebe od neuradnih zdravnikov, da smejo zavživati kruh iz bele pšenične moke. V posebno ozira vrednih slučajih je odslej naprej samo uradni zdravnik upravičen dajati bolanim osebam tozadevna dovoljenja.

Laško. Dne 25. aprila so našli v bližini tukajšnje železniške postaje ležati tik ob železniški progi težko poškodovanega 15letnega kolarskega učenca Avgusta Pačnik. Izpovedal je, da je padel iz železniškega voza, ker niso bila vrata železniškega voza dobro zaprta. Težko poškodovanega Paučnika, kateremu je zlomilo obe nogi, so spravili v celjsko bolnišnico.

Rajhenburg. Velika nesreča je zadela Abramovo hišo v Kladju. V teku enega tedna je nepremagljiva pljučnica oropala in iztrgala dobrim otrokom ljubljenega očeta, skrbni ženi pa edino oporo, zlasti, ker je najstarejši sin Janez najbrž padel v vojski. Ranjki se je ločil od svojih v svojih najboljših letih, ko še ni izvršil svojega dela, ko je še najbolj misil, kako bi osrečil svojo rodbino. Kdo bo tolažil ubogo vdovo ter osmero deloma nedoraslih otrok? Tolažbo bodo našli v Bogu, v molitvi, v vzglednem krščanskem življenju, kakor jih je ranjki vedno vzgojeval. Pred večnim Sodnikom gotovo ni imel težkega računa, ker se je vedno v življenju trudil, v svoji hiši ohraniti globoko vernost in vzgledno življenje. Bil je vedno skrben za izobrazbo svoje rodbine, rad poslušal zanimive knjige, ki so mu jih otroci čitali, in tudi sam prebiral v prostem času krščanske liste. Da ne boste vi ubogi osiroteli otroci s žalostno materjo sami nosili tega strašnega udarca, vedite, da z vami sotrpimo in žalujemo vsi, ki smo ga poznali vsi sosedje, prijatelji in znanci. Bog daj njemu uživati večni raj, vam ostalim pa krščansko udanost in neomahljivo upanje.

Rajhenburg. Umrl je Janez Krejan, posestnik na Čerencu. Dolga bolezen je tako dolgo izpodjedala njegovo življenje da je nazadnje ugasnilo. Krejanova rodbina bo težko prenašala ta udarec, plasti ker ostane sedaj na domu le mati z eno hčerko. Sinove je vzela vojska, jedna hčerka je umrla pred nekaj leti. Umrli je bil vedno zvest sin katoliške cerkve ter je tudi svojo rodbino dobro vzgojil. Naj počiva v miru! — Umrl je tudi tesar Remih iz Stranj. Lani je še krepko pomagal pri tesarskih delih za cerkvene stavbe — zdaj ga ni več. Bog mu daj večni raj! Osiroteli rodbini odkritosrčno sožalje! — Nevarno zbolel je naš ugleden pristaš Jože Radej na Zidanci. Prijatelji in znanci, spominjajte se ga v svojih molitvah!

Šoštanj. Tukajšnjo bralno društvo priredi v nedeljo, dne 14. maja t. l. v gledališki dvorani hotela »Avstrija« igro »Skrivnostna zaroka«. Polovica čistega dobička je namenjena za Rdeči križ. Z ozirom na blagi namen prireditve vabi k obilni udeležbi Odbor.

Zadnja poročila došla v petek dne 5. maja.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 4. maja.

Uradno se razglaša:

Rusko bojišče.

Severozahodno od Tarnopola so naše poizvedovalne čete prignale 1 ruskega častnika in 100 mož kot ujetnike Mestoma artilerijski boji.

Italijansko bojišče.

Proti tolminskemu obmostju, proti prostoru pri Bovcu in proti večim delom koroške fronte je sovražna artilerija razvila včeraj povečano delavnost. V tirolskem obmejnem ozemlju je prišlo le do zmernih topovskih bojev. Boji v skalnatih razpoklinah na grebenu Adamello-gorovja med krajema Stablel in Corno di Cavento se nadaljujejo.

Danes (dne 4. maja) po noči je preplula sovražna zračna ladja naše črte blizu izliva Vipave in je vrgla tam štiri bombe ter je nato nadaljevala svojo vožnjo najprej v severni smeri in dalje čez Idrijsko dolino proti Ljubljani in Zalogu. Na povratku jej je zastavil naš topovski ogenj pri Dornbergu pot. Naši zrakoplovci so istočasno napadli sovražno letalo in so ga s streli vžgali. Zrakoplov je blizu goriškega vežbališča padel na tla kot razbitina. Vsi štiri zrakoplovci so mrtvi.

Več lastnih letal je napadlo včeraj italijansko taborišče pri Villessi in so se vrnila potem, ko so vrgla večje število bomb in po srditem zračnem boju, nepoškodovana nazaj.

Balkansko bojišče.

Mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Naša zračna letala napadla Raveno.

Dne 3. maja popoldne je oddelek našega pomorskega zračnega brodovja obmetoval kolodvor, tovarno žvepla in vojašnico v Ravenni z bombami. Opazil se je dober učinek naših bomb, požar v tovarni za žveplo in na železniškem kolodvoru. Dve italijanski obrambni bateriji ste naše letalce srdito obstreljevali, a zrakoplovi so se vsi nepoškodovani vrnili. Istočasno je poizvedujoči oddelek torpednega brodovja južnoizhodno od izliva reke Pada v Adrijo trčil na 4 sovražne rušilce. Razvil se je brezuspešen boj na veliko razdaljo, ker so sovražniki vozili s tako naglico, da našim ni bilo mogoče priti bližje. Več naših zračnih letal se je udeležilo boja in je sovražne torpedne ladje obstreljevalo s strojnimi puškami.

Ožini pri Otrantu in Messini z minami zaprti.

Bazel, 4. maja.

Grški trgovinski parniki, ki so pripluli v Pirej, poročajo, da so naši podmorski čolni v Otrantski morski ožini in na obeh straneh morske ožine pri Messini položili mine. S tem je sovražnemu brodovju zaprta prosta pot v tem vodovju.

Angleški novi brambni zakon v prvem branju sprejet.

Kakor smo že poročali na drugem mestu, je angleški ministrski predsednik Asquith predložil pretečeno sredo, dne 3. maja, spodnji zbornici novo zakonsko predlogo o splošni vojaški dolžnosti na Angleškem, ki določa, da so vse oženjene moške osebe na Angleškem v starosti od 18. do 41. leta podvržene vojaški dolžnosti. Novi brambni zakon je angleška spodnja zbornica v prvem branju sprejela — enoglasno.

Podpišite 4. vojno posojilo!

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk štev. 47:

Ujeti častniki:

Dr. Brunon Klein, asistenčni zdravnik (Rus.); Novak Miroslav, praporščak (Rusija). Reinisch Rajmund, kadet (Orel, Rusija); Simonišek Anton, kadet (Moskva, Rusija); Windsberger Franc, praporščak (Rusija).

Padlo moštvo:

Domadenik Peter, pešec, Maribor; Dreisiebner Anton, poddesetnik, Sv. Peter, Maribor;

Ferlič Karol, pešec, Brezno;

Gande Alojzij, pešec; Gjurjevič Jakob, pešec; Gangl Janez, pešec, Radgona;

Hutter Jožef, pešec, Selnica; Heinzl Janez, pešec; Höfer Janez, pešec;

Jaunik Janez, Maribor;

Karner Avgust, pešec; Koser Martin, Spodnji Duplek; Kaindl Franc, pešec; Königshofer Jurij, pešec; Kumše Jožef, pešec;

Leskovar Šimon, pešec, Sp. Ložnica, Maribor;

Müller Franc, poddesetnik; Maruško Alojzij, pešec, Radgona; Matoušek Janez, pešec; Marx Jožef, pešec;

Petrič Lovro, pešec, Kumen, Maribor; Prasser Franc, pešec; Pilh Andrej, pešec; Pliberšek Pavel, pešec, Maribor; Paulič Franc, pešec; Pferši Jožef, pešec;

Reiter Janez, pešec, Sv. Trije Kralji, Maribor; Renga Franc, nadomestni rezervist; Robič Janez, pešec; Rus Franc, pešec; Reiter Anton, pešec;

Schnurik Emerik, poddesetnik; Schweigler Anton, pešec; Scharl Franc, pešec; Schutz Urban, pešec; Stern Janez, pešec; Strohmeier Jurij, pešec, Gomilica; Stuk Anton, pešec; Sewald Mihael, pešec; Strohmeier Janez, pešec;

Teissl Janez, pešec; Toman Jožef, pešec; Toplak Anton, pešec, Ptuj; Theissl Franc, pešec;

Valentan Anton, pešec, Maribor; Vidovič Vinko, pešec, Maribor; Veršič Jožef, pešec, Maribor; Verblač Ferdinand, titularni narednik, Sv. Jakob, Maribor;

Zipper Alojzij, pešec, Radgona; Zorec Rudolf, pešec, mariborska okolica.

Ujeto moštvo:

Alt Karol, nadomestni rezervist, Maribor (Berezovka, Rusija); Amon Jožef, desetnik, Sp. Polskava (Kansk, Jeniseisk, Rusija); Arlati Viktor, desetnik, Loka, Celje (Moskva, Rusija); Augustin Janez, Maribor (Almasnaja, Rusija);

Bandel Franc, nadomestni rezervist (Rusija); Bauer Jožef, nadomestni rezervist (Jaransk, Vjatka, Rusija); Beltram Alojzij, pešec (Rusija); Berdnik I.,

Ferk Janez, poddesetnik (Krasnojarsk, Rusija); nadomestni rezervist, Maribor (Rusija); Bernhard Franc, nadomestni rezervist (Rusija); Bord Karol, četovodja (Rusija); Brandtner Janez, desetnik, Lipnica (Berezovka, Rusija); Breg Franc, Maribor (Nikolsk, Usurijski, Rusija); Brencela Janez, nadomestni rezervist (Rusija); Brlič Franc, Spodnji Gašteraj, (Zarew, Astrahan, Rusija); Brunner Jožef, rezervni pešec, Radgona (Rusija); Bufelin Alojzij, nadomestni rezervist (Simbirsk, Rusija); Buzin Robert, nad. rezervist (Rusija);

Čepe Franc, pešec, Rogoza, Maribor (Krasnojarsk, Rusija); Černigoj Rudolf, nadomestni rezerv., (Rusija); Christian Ferdinand, poddesetnik (Rusija, Berezovka); Christiner Janez, pešec (Rusija); Černej Janez, nadomestni rezervist, Brežice (Penza v Rusiji);

Dobaj Anton, desetnik (Rusija); Donko Alojzij, pešec, Maribor (Rusija); Dragar Ignacij, nadomestni rezervist, Maribor (Nikolsk-Usurijsk, Rusija); Bl. Dreo, nadomestni rezervist, Maribor (Nikolsk-Usurijsk, Rusija); Drescher Ignacij, pešec (Berezovka, Rusija); Družovec Konrad, pešec, Maribor (Rusija); Duh Franc, nadomestni rezervist, Maribor (Rusija, Krasnovodsk); Dvoršak Janez, nadomestni rezervist, Gornji Porčič (Rusija); Dvoršak Franc, pešec (Čita, Rusija);

Edler Karol, pešec (Čita, Rusija); Einfalt Fr., pešec, Maribor (Berezovka, Rusija); Ekart Janez, pešec, Maribor (Taškent, Rusija); Ernecelj Franc, nadomestni rezervist, Maribor (Rusija);

Fink Anton, nadomestni rezervist (Rusija); Fras Janez, Gornja Polskava (Rusija); Fuchs Franc, pešec (Rjezan, Rusija); Fürpas Franc, pešec, Radgona, (Nikolsk-Usurijsk, Rusija); Fürpas Ignacij, nadomestni rezervist (Rusija);

Glanz Alojzij, nadomestni rezervist, Radgona, (Krasnojarsk, Rusija); Glauninger Alojzij, pešec (Berezovka, Rusija); Godec Janez, pešec, Maribor (Rusija, Taškent); Gojšek Jožef, pešec (Rusija); Gojak Janez, nadomestni rezervist (Krasnojarsk, Rusija); Gornik Rudolf, pešec, Maribor (Rusija); Gradišnik Janez, pešec, Lehen pri Ribnici (Penza, Rusija); M. Grega, pešec (Novo-Nikolajevsk, Rusija); Greifoner Andrej, pešec, Spodnja Voličina (Rusija); Gruber Alojzij, poddesetnik, (Rusija);

Hajden Alojzij, pešec, Radgona (Nikolsk-Usurijsk, Rusija); Hainš Franc, častniški sluga (Rusija); Hassler Oton, pešec, Radgona (Berezovka, Rusija); Heiniš Albin, pešec (Nikolsk-Usurijsk, Rusija); Heinrich Mihael, četovodja (Perovsk, Rusija); Herman Jožef, nadomestni rezervist (Nikolsk-Usurijsk, Rusija); Herunter Alojzij, poddesetnik (Rusija); Hochler Henrik, narednik, Maribor, Lobnica (Rusija); Hödl Jožef, pešec (Rusija); Hödl Peter, poddesetnik, Radgona (Nikolsk-Usurijsk, Rusija); Hofer Franc, nadomestni rezervist (Moskva, Rusija); Horvart Anton, nadomestni rezervist, Maribor (Zarevozaučursk, Vjatka, Rusija); Huber Franc, pešec, (Penza v Rusiji);

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta št. 5,

priporoča sledeče molitvenike:

B. Bartol: Hoja za Marijo Devico, K 1.60.
B. Bartol: Nevesta Kristusova, zl. obr. K 3.40, rud. obr. K 2.50.
F. S. Bezjak: Marija žalostna mati 1887, K 1.50, zl. obr. K 2.—.
Bleiweis: Hči brezmadežne. Nauki za dekleta. Rud. obr. K 2.50.
Bleiweis: Tolažba dušam v vicah, rud. obr. K 1.20, zl. obreza K 2.—.
Jože Čede: Sveto opravilo 1913, K 1.20, zl. obr. K 1.50, do K 3.60.
Jože Čede: Malo sv. opravilo. Molitve za mladino. Rud. obr. 70 v; zl. obr. K 1.—.
Cigon Karol:
Angel varih, zl. obr. 60 vin.
Nebesa, naš dom. Razne vezave od K 1.50 do K 2.70.
Rajski glasovi. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Skrbi za dušo. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Godec Janez:
Kraljica vseh svetnikov in pomočnica kristjanov. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Češčena Marija. Razne vez. od K 1.20 do K 2.50.
Kvišku srca, molitvenik za otroke. Razne vezave od K 1.— do K 1.80.
Alfonz Ligvorij-Furlan: Prava nevesta Kristusova. Dve knjigi skupaj vezani K 3.—.
L. Herg: Venec pobožnih molitev in svetih pesmi za očitno in domačo službo božjo bogoljubnih kristjanov. 8. izdaja, rud. obr. K 3.—, zlata obr. K 3.50, K 4.— in K 4.20.
L. Herg: Venec sv. pesmi za domačo službo božjo (za-se vezane samo pesmi) K 2.—.
A. Kalan: T. Kempčana: Hodi za Kristusom. K 2.—.
Dr. A. Karlin: Priprava na smrt K 2.20.
Kerčon: Rafael, ali nauki in molitve za odraslo mladino 1895. Rud. obr. K 1.—, zlato obr. K 1.60.
Fr. Kosar: Nebeška hrana I. in II. del, po K 2.20.
Lintelo, Mladini! Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo. 30 vin. 20 iztisov ali več po 25 vin.
J. Pagani: Presv. Rešnje Telo. Zlata obreza K 2.20.
Dr. J. Pajek: Sv. Jožef. K 2.—.
J. Pavlič: Gospod, teci mi pomagat! K 2.—.
Podgorc: Sv. Spoved. K 2.—.
Pristov: Vir življenja in svetosti. Zlata obreza K 2.40.
Jožef Rozman: Družbine ali dekliške bukvice. Z rudečo obrezo K 3.—, z zlato obrezo K 3.50, K 4.—, in K 4.20.
Rozman: Krščanski vojak. Pouk slovenskim mladeničem, ki so vpoklicani v vojaško službo. Broš. 80 vin.
Seigerschmied: Sv. Družina. K 2.—.
A. M. Slomšek: Življenja srečen pot. Nauki, vzgledi in molitve za mladeniče 1893. K 2.20.
Dr. J. Somrek: Prijatelj otroški ali darilo pobožnim šolarjem. Zlata obreza s sekiricami 50 vin., zel. obreza s sekiricami 40 vin., brez sekiric 36 vin.
Walser: Večna molitev pred Jezusom v zakramentu ljubezni. Veliki tisk. Rudeča obreza K 3.—, zlata obreza K 3.40.
Dr. J. Walter: Sv. rožni venec. K 2.—.
J. Zupančič: Dušna pomoč za bolnike. Molitve za umirajoče kristjane 1887. K 2.60.
Slava Gospodu (velike črke). K 2.80.
Družbenik Marijin. Molitvenik za Marijine družbe. Rudeča obreza K 1.50, zlata obreza K 2.30, šagrin K 2.80.
Družba vednega češčenja v lavantinski škofiji. Dve molitveni uri pred sv. Rešnjim Telesom. Broš. 20 vin., vez. 30 vin.
Duhovni vrtec ali molitvenik za katoliško mladež s podukom za sv. birmo 1893. 80 vin.
Duhovno veselje, molitvenik za mladino. Razne vezave od K 1.40 do K2.50.
Vrhovc S. I.: Migljaji na razpotju življenja. Rudeča obreza 90 vin., zlata obreza K 1.10.
Božja pot na sv. gore. Popolen molitvenik. Zl. obr. 80 vin.
Lepo življenje in srečna smrt. Rudeča obreza K 1.40, zlata obreza K 1.80.
Gospod, usliši mojo molitev. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Lepote najčistejšega Srca Marijinega. Komad 8 vin., 100 komadov K 7.—.
Marija, kraljica src. Nauk o pravi pobožnosti do Matere božje. Rudeča obreza K 1.60, zlata obreza K 2.40.
Obljube presv. Srca Jezusovega. Komad 10 vin., 100 komadov K 9.—.
Sveta ura ali kažipot v nebeško domovino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Šegula: Na Kalvarijo, obsega 30 križevih potov in razne pobožnosti v čast trpljenju Kristusovemu. Cene K 2.50, K 3.20 in K 3.50. Po pošti 20 vin. več.
Zemljič: Marijino življenje. Broš. K 1.50, vez. K 2.—.
Tolažba nebeška. Velike črke, zlata obreza K 1.50.
Dušni vodnik v srečno večnost. Velike črke. Rud. obr. K 3.—.
Molite bratje! Velike črke. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.80.
Popotni tovariš za tretji red. Rudeča obreza K 1.80.
Pot v nebesa za tretji red. Rudeča obreza K 1.80, zlata K 2.40.
Furlan: Trinajst torkov v čast sv. Antonu Pad. Rudeča obreza K 1.20.
Scheyring: Sv. Anton Padovanski. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 2.40.
Pot k Bogu. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.60.
Baraga: Dušna paša. Rudeča obreza K 1.40.
Ključ nebeških vrat. Velike črk. Rudeča obreza 90 vin.
Getzemani in Golgota. Rudeča obreza K 2.60, zlata obr. K 3.60.

Denar se najboljše pošlje naprej. Za poštnino je treba dodati za vsako knjigo 10 vin.

„SIROLIN" Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je otvarovati se bolezni nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim katarom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vedušljivi, katerim Sirolin znižuje elehče naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vapehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah à K 4.-

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge po 4¼% od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila na vknjižbo, na osebni kredit in na zastave vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbe dela posojilnica brezplačne, stranka plača le koleke.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne. - Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu") v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Hranilnica in posojilnica v Slovenjem Gradcu

vabi svoje člane in članice

na redni občni zbor,

ki bo v nedeljo dne 7. maja t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani »Narodnega doma« z navadnim dnevnim redom. Načelstvo ima za naš denarni zavod veselo poročilo. Če ni moških doma pridite ženske.

Slovenji Gradec, dne 26. aprila 1916. 369

Načelstvo.

Od vojaške oblasti imenovani komisar za nakupovanje sena in slame kupim vsako množino sena in slame

Anton Birkmajer,
Maribor, Melje štev, 29.

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnji nakup zanesljivih in kaljivih semen na primer: domača detelja, nemška detelja (lucerna), pesa rumena in rudeča, trava, sploh vsa semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od znane tvrdke Mauthner, ki se dobijo pri domači tvrdke

Ivan Ravnikar, Celje.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX

Za gostilničarje: Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih sveč. Voščene sveče prodajam kilogram po 5 K, mili-sveče pa zavojček po 2 K 40 v. Vosek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

Duchek Franjo, svečar,
Maribor, Viktringhofova cesta.

Knjigoveza

vojaščine prostega sprejme takoj **Ed. Sluza,** Maribor.

KUPUJEM KOSTANJEV LES

v vagonih oddaja za takoj do avgusta dolgost 1—2½ m. Obvezne ponudbe za takoj z navedbo postaje doposlati tvrdki: **Vinko Vabič, Žalec, (Štaj.)**

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

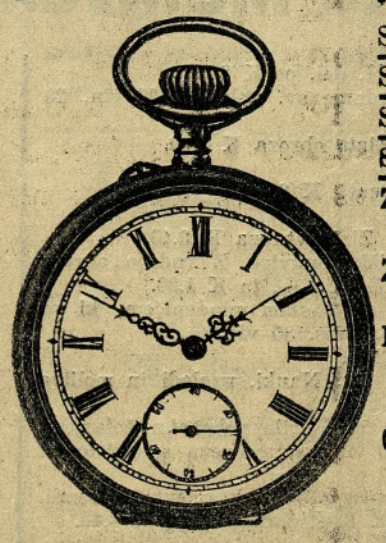

Srebrne ure za fante od	7 K
Srebrne ure damske od	8 K
Srebrne verižice od	K 2·40
Sreb. verižice damske	K 3·60
Zlate damske ure od	26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

URE

Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki ceni.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastonj. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont.-ura	K	3·50
Pristna srebrna ura	K	7·—
Original omega ura	K	24·—
Kuhinjska ura	K	10·—
Budilka niklasta	K	3·—
Poročni prstani	K	2·—
Srebrne verižice	K	2·—

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 25
Kupujem zlatnino in srebro.

Zdravega in glubonemega učenca sprejme sladščičarna in pekarija Jos. Rajšter v Šoštanju, Štajersko.

Dekla, močna in zdrava, katera ima tudi veselje do kuhe, se sprejme za „Ruško kočo" takoj Naslov „Ruška koča" 117 Ruše.

Urarski učenec se sprejme takoj pri Ant. Lešnik, urar Borovlje Koroško.

Skoro nov, dobro delujoč Singerjev šivalni stroj se radi odpotovanja po ceni proda. Maribor, Göthestrasse št. 2., II. nadstr., vrata št. 12. 287

Dečka

šole odraslega, iz poštene hiše, sprejme za domača dela kmet Simon Doško v Kamnici h. št. 105 pri Mariboru.

August Günther

svečar v Slovenjemgradcu kupi **vsako množino čebelnega voska in voščin** po najvišji ceni.

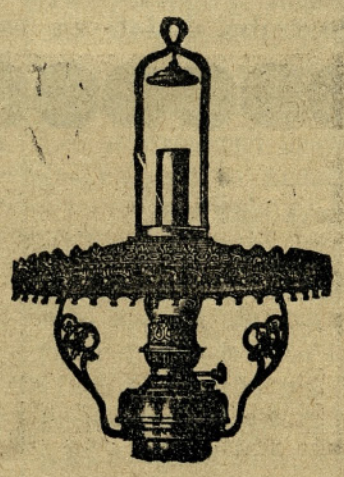

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Izdajatelj in založnik: Konsorcij „Straža." Odgovorni urednik: Vekoslav Stupan. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.